

Voorschriften & Doelstellingen 2015	Herziening 2018	commentaar	Gerealiseerde voorschriften ?	Doelstellingen bereikt? Welke uitvoering van de voorschriften?						
VISIE										
<p>Op milieuniveau heeft de overgang als doel de consumptiewijze van iedereen om te vormen richting de hieronder vermelde principes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promotie van een consumptie gericht op gezonde producten met een beperkte impact op het gebruik van natuurlijke rijkdommen en de uitstoot van CO2 (criteria van herkomst/productiewijze/verwerkingsmethodes/toeleveringswijze); • het doel is dus het voedingspatroon zodanig te wijzigen dat de globale impact ervan afneemt door aan diverse aspecten te werken: de globale hoeveelheid, evenwicht op het bord, het type en de kwaliteit van het vlees, de gekozen vis, de voorkeur voor verse, lokale seizoensgroenten en -fruit van hoge kwaliteit; • in het bijzonder gaat het om een toename van het verbruik van plantaardige eiwitten en een gelijktijdige afname van het verbruik van producten die rijk zijn aan dierlijke eiwitten, waarbij voor een evenwichtige voeding wordt gezorgd; • beperking van voedselverspilling. 	<p>De doelstelling van de verschuiving van de vraag is erop gericht de consumptiepatronen van iedereen te veranderen richting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promotie van consumptie gericht op gezonde en evenwichtige voedingsproducten die een kleinere impact hebben op vlak van grondstoffen en CO2-uitstoot (criteria van oorsprong/productiemethode/verwerkingsmethode/bevoorradingsmethode); • Promotie van consumptie gericht op voedingsproducten met respect voor het dierenwelzijn gedurende de volledige levensketen van het dier, onder andere: herkomst, teeltomstandigheden, voeding, leefomgeving, slachting. • en dus aanpassing van het voedingspatroon, zodat de globale impact ervan afneemt, door aan diverse aspecten te werken: de globale hoeveelheid, opnieuw evenwicht in het bord, de hoeveelheid en het soort vlees, de gekozen vis, de 	<p>integreren van het thema dierenwelzijn in de doelstelling van de verschuiving van de vraag, op vraag van verschillende actoren op het terrein en op advies van de Staatssecretaris bevoegd voor dierenwelzijn</p>								
ACTIELIJN 1: VERHOOGING VAN DE DUURZAME LOKALE VOEDSELPRODUCTIE										
Actie 1: Ontwikkeling van een duurzame professionele landbouwproductie										
<p>Het voornaamste doel is zelfvoorziening van de stad op voedselgebied voor diverse onbewerkte producten aanzienlijk te doen toenemen via innovatieve, duurzame stadsproductie die goed presteert op milieu- en economisch gebied en die jobs in Brussel creëert die niet naar elders kunnen worden verplaatst.</p>	<p>NIHIL</p>	<p>NIHIL</p>		<p>* Tussen 2015 en 2020 is het aantal stadslandbouwprojecten sterk toegenomen, van 16 naar 42 (32 in 2018). * De oppervlakte van de stadslandbouwgronden in Brussel bedroeg ongeveer 11 ha (waarvan 0,6 ha bovengronds) in 2018 en ongeveer 20 ha in 2020 (waarvan 0,6 ha bovengronds). * In termen van werkgelegenheid telden we in 2018 het equivalent van ongeveer 65 voltijdse equivalenten. Dat cijfer steeg in 2020 naar ongeveer 80 VTE's. * Daartegenover zijn er een dertigtal traditionele landbouwers die bijna 230 ha in Brussel bewerken. Die vaststelling benadrukt het werkgelegenheidspotentieel van de professionele stadslandbouw. Een verder uit te diepen aandachtspunt daarbij is evenwel de kwaliteit en de duurzaamheid van deze jobs. Een studie uit 2018 onderzocht de perceptie van de projectdragers met betrekking tot de kwaliteit en de duurzaamheid van hun job aan de hand van 9 criteria. Daaruit bleek dat de criteria die afhankelijk zijn van factoren buiten het project – zoals inkomsten en sociale voordelen, werkzekerheid en</p>						
<p>Doelstelling 1 : In 2035 zal de professionele stadslandbouw in de stad en de voorsteden 30% van de onbewerkte groenten en fruit produceren die door de Brusselaars worden geconsumeerd (in kg) – het doel is 5% in 2020.</p>	<p>In 2035 zal 5% van de door de Brusselaar consumeerde niet-verwerkte groenten en fruit afkomstig zijn van de professionele stadslandbouw (zowel in volle grond als bodemloos) in het BHG (in kg).</p> <p>EN</p> <p>In 2035 zal 25% van de door de Brusselaar geconsumeerde niet-verwerkte groenten en fruit, granen, dierlijke en plantaardige eiwitten en melkproducten afkomstig zijn van de professionele stadslandbouw in de stad en de rand (in kg).</p>	<p>De doelstelling met betrekking tot de productie in de rand zal ook geïntegreerd worden in pijler nr. 2 van de Strategie (herlokalisering van een duurzamer aanbod). Aangezien de acties die het Brussels Gewest kan ondernemen op het gewestelijk grondgebied en in de rand van verschillende aard zijn, moet de doelstelling van 30% tweeledig begrepen worden: 1) stedelijke productie in het BHG en 2) productie uit de rand. Op basis van de volgende gegevens: - de landbouwgronden die momenteel in het GLB aangegeven zijn en gebruikt worden voor stadslandbouw1 (~250 ha), - het landbouwpotentieel zoals</p>		<p>* In 2020 wordt ongeveer een tiende procent (0,1-0,3%) van de Brusselse vraag naar fruit en groenten geproduceerd door de Brusselse stadslandbouw. * Naast de productie van de stadslandbouw wordt ongeveer 2% van de bebouwde oppervlakte in Brussel momenteel gebruikt voor de groenteteelt door de traditionele landbouwers. De grote meerderheid van het fruit en de groenten die worden geteeld door die traditionele landbouwers is echter bestemd voor een niet-Brusselse markt. * De groenteteelt in de rand die bestemd is om de Brusselaars te voeden, is moeilijk te meten. Een eerste studie van het Steunpunt Korte Keten toonde aan dat 44 producenten uit de wettelijke gemeenten van Vlaams-Brabant (westen van Leuven) op dit moment (een deel van) hun producten in Brussel verkopen.</p>						
<p>Doelstelling 2 : In 2020 zal 100% van de nieuwe professionele landbouwprojecten performant zijn op milieu-, economisch en sociaal gebied.</p>	<p>UITGESTELD</p>	<p>De doelstelling zal geherformuleerd en/of verfijnd moeten worden. Hiervoor is een studie nodig om te bepalen wat er in de strategie bedoeld wordt met "ecologische, economische en sociale prestaties", alsook om deze te kunnen evalueren.</p>		<p>Met het referentiekader inzake duurzaamheid, dat werd opgesteld door de Facilitator voor Stadslandbouw en wordt gefinaliseerd door LAGUM, kunnen landbouwers de stand van zaken bepalen voor de verschillende duurzaamheidsaspecten van hun activiteit: economisch, ecologisch en sociaal. Het gebruik van dat referentiekader en de definitie van duurzaamheid die vooraf zal worden opgesteld, zullen een beter beeld bieden van de situatie op het vlak van duurzaamheid van de Brusselse professionele landbouw. Het referentiekader wordt ook als basis gebruikt voor het herdefiniëren van deze prestatiedoelstelling voor de Good Food-strategie 2.0.</p>						
<p>Doelstelling 3 : In 2020 zal 100% van de landbouwgrond die in het GBP is opgenomen, nog altijd behouden blijven (228 ha in 2013)</p>	<p>NIHIL</p>	<p>NIHIL</p>		<p>In 2020 werd de 228 ha landbouwgrond die in het GBP zijn opgenomen, behouden.</p>						

<p>Voorschrift 1: Voorschrift 1: Aannemen van een juridisch-administratief kader om de toegang tot de productielocaties in volle grond en bovengronds te vereenvoudigen en landbouwgrond voor die functie te behouden</p> <p>- Réalisation d'une étude juridique et urbanistique afin de se doter d'outils d'aménagement du territoire et de règlements d'urbanismes régionaux et communaux</p> <p>- Karakterisering van landbouwzones of voor landbouw bedoelde zones en identificatie van het potentieel van elke zone in functie van de specifieke eigenschappen ervan;</p> <p>□ Vereenvoudiging van het samenbrengen van het aanbod (publiek en privaat) en de vraag naar productiesites (volle grond en bovengronds) op een meer gecentraliseerde, transparante en efficiënte manier (via bijvoorbeeld oproepen tot kandidaatstelling die zijn aangepast aan de specifieke kenmerken van de verschillende aangeduide productiesites);</p> <p>□ Operationalisering en activering van het recht van voorkoop bij elke verkoop van landbouwgrond om de landbouwgrond te behouden voor het Gewest, zodat daar stadslandbouwprojecten, volkstuintjes of gemeenschappelijke tuinen kunnen worden aangelegd. Er moeten elkaar onderling aanvullende mechanismen voor regulering van de landbouwgrondprijzen en meer transparantie bij de verkoop van landbouwgrond worden overwogen;</p> <p>□ Uitwerking van "standaard"-contracten en pachtovereenkomsten die zijn aangepast aan duurzame stadslandbouw en het mogelijk maken grond ter beschikking te stellen op een wijze die beantwoordt aan de verwachtingen van de eigenaars en de projectdragers (gemengde activiteiten, inzage-recht inzake de teeltmethodes, milieuverplichtingen, looptijd, huurprijzen, ...).</p>	<p>Een juridisch kader scheppen dat de toegang tot de productiesites vergemakkelijkt, zowel in de grond als bodemloos, en gronden voorbehouden voor landbouwdoeleinden:</p> <p>o integreren van stadslandbouw in de verschillende stedenbouwkundige instrumenten en regelgevingen (richtschema's, masterplannen, BBP's, wijkcontracten, huizenblokcontracten, gewestelijke en gemeentelijke stedenbouwkundige regelgevingen om de toegang tot de productiesites te vergemakkelijken, de bestaande productiesites te behouden en ervoor te zorgen dat stadslandbouwprojecten ontwikkeld worden;</p> <p>o het voorkeurecht activeren voor landbouwgronden in het BHG met de bedoeling te zorgen voor een grondbeheer gericht op de ontwikkeling van de stadslandbouw. Er moeten aanvullende systemen overwogen worden die het mogelijk maken om de prijzen van de landbouwgronden te omkaderen en te zorgen voor meer transparantie bij de verkoop van landbouwgronden:</p> <p>o opstellen van "standaardverkoop- en huurovereenkomsten" die aangepast zijn voor duurzame stadslandbouw en het mogelijk maken om sites beschikbaar te maken in lijn met de verwachtingen van de eigenaars en projectdragers (gemengde activiteiten, inzage-recht in teeltpraktijken, milieubeperkingen, looptijden, bedrag van de huur...)</p>	<p>Herorganiseren van voorschriften 1 en 2: Voor meer duidelijkheid worden in voorschrift 1 alle juridisch-administratieve acties opgenomen, terwijl het volledige deel met betrekking tot de toegang van de grond overgedragen wordt naar voorschrift 2.</p> <p>Voorschrift 1: Bijwerking van het voorschrift naar aanleiding van de eerste stappen van de uitvoering die reeds gezet zijn: uitvoering van de conclusies van de verwezenlijkte studie, toelichtingen bij de activering van het aangenomen voorkeurecht</p>	<p>doorlopend</p>	<p>Er werd een studie uitgevoerd en er werden werkgroepen georganiseerd om een juridisch en stedenbouwkundig actieplan ten gunste van duurzame stadslandbouw in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit te werken. Dat actieplan stelt krachtlijnen voor met het oog op de wijziging van vier instrumenten die een invloed hebben op de plaats, het behoud en de ontwikkeling van die landbouwactiviteit in de stad: het Gewestelijk Bestemmingsplan (GPB), het systeem van het voorkeurecht, het systeem van de stedenbouwkundige lasten en de pachtwetgeving. De bevoegde administraties staan in voor de wijziging van deze instrumenten en de opvolging gebeurt door BEW en LB in het kader van het vervolg van de Good Food-strategie.</p>					
<p>Voorschrift 2: Bewustmaken van de publieke en private eigenaars opdat zij grond ter beschikking zouden stellen voor stadslandbouw (gemeenten, OCMW, Gewest, NMBS, intercommunales, Leefmilieu Brussel, ...) met het oog op de vele voordelen van stadslandbouw en op basis van een aanbod van standaardcontracten dat aan hen wordt voorgelegd.</p>	<p>Ontwikkeling van een grondbeleid voor het Gewest met als doel het vergemakkelijken van de toegang tot de productiesites voor de Brusselse producenten en het bijdragen tot de doelstelling van 5% intrastedelijke productie:</p> <p>o oprichten van een bodemobservatorium dat voor elk voor landbouw gebruikt en mogelijk bruikbaar perceel het volgende aangeeft: potentieel van de terreinen, eigendom, soort overeenkomsten en einddata, leeftijd van de uitbaters, oppervlakte waarop geteeld wordt, soort productie, ...</p> <p>via:</p> <p>- vaststellen en bijwerken van het potentieel van de beschikbare gronden;</p> <p>- registreren van de gegevens van de bodemmarkt en de evolutie ervan (met inbegrip van de prijzen);</p> <p>- aanbevelingen ter attentie van de overheid.</p> <p>o het leggen van verbanden tussen het aanbod (openbaar en privaat) van en de vraag naar productiesites (met bodem of bodemloos) vergemakkelijken door ze te centraliseren, transparant en doeltreffend te maken (bijvoorbeeld via oproepen tot kandidaatstellingen die aangepast zijn aan de specifieke kenmerken van de verschillende vastgestelde productiesites). Dit zou kunnen gebeuren door de oprichting van een gewestelijk netwerkplatform voor eigenaars (overheid en privé) en producenten, met als doel het uitbreiden van het aanbod van beschikbare gronden;</p> <p>o de eigenaars van private en publieke landbouwgronden (Gemeenten, OCMW's, Gewest, NMBS, Intercommunales, Leefmilieu Brussel, ...) sensibiliseren rond duurzame landbouwpraktijken en de vele voordelen van stadslandbouw, met de bedoeling terreinen en productiesites makkelijker beschikbaar te maken;</p> <p>o de landbouwers, in het bijzonder zij die aan het einde van hun carrière zijn, sensibiliseren rond duurzame landbouwpraktijken en de voordelen die ervan voortvloeien zijn</p>	<p>Herorganiseren van voorschriften 1 en 2: Voor meer duidelijkheid worden in voorschrift 1 alle juridisch-administratieve acties opgenomen, terwijl het volledige deel met betrekking tot de toegang van de grond overgedragen wordt naar voorschrift 2.</p> <p>Voorschrift 2 wordt bovendien aangevuld met de sensibiliseringsacties voor de bestaande landbouwers, waar aanvankelijk geen rekening mee werd gehouden, maar die beantwoorden aan een nood die op de adviesraad sterk tot uiting is gekomen</p>	<p>doorlopend</p>	<p>Subsidie voor de vzw Terre-en-vue. De mogelijke landbouwgronden in het BHG werden voor het eerst in kaart gebracht in 2017. Tussen 2017 en 2020 werden de meest interessante gronden die mogelijk bruikbaar waren voor de stadslandbouw geïdentificeerd, werden deze opportuniteiten geanalyseerd en werden er tal van contacten gelegd met de eigenaars. Daardoor werden een aantal gronden vrijgegeven voor de stadslandbouw in Brussel en in de rand.</p> <p>De afdeling stadslandbouw van LB werd opgericht in 2019 en bevordert de toegang tot gronden voor stadslandbouwprojecten, voornamelijk door openbare gronden vrij te geven en ter beschikking te stellen van landbouwers.</p> <p>De opdracht van de Facilitator voor Stadslandbouw is de duurzame stadslandbouw proactief te promoten bij de actoren van de ruimtelijke ordening, bij vastgoedprojectontwikkelaars en eigenaars van publieke en private gronden om zo de ontwikkeling van stadslandbouwprojecten aan te wakkeren en te bevorderen.</p>					
<p>Voorschrift 3: Publieke en private ontwikkelaars van vastgoedprojecten aanmoedigen om productie- en composteringsoveroppervlakken op te nemen in hun projecten, zowel op volle grond als bovengronds (CityDev, OVM, gemeenten, OCMW, privéontwikkelaars, BGHM, evenals voor sociale woningen, ...)</p>			<p>doorlopend</p>	<p>De opdracht van de Facilitator voor Stadslandbouw, die operationeel is sinds 2018, is de duurzame stadslandbouw proactief te promoten bij de actoren van de ruimtelijke ordening, bij vastgoedprojectontwikkelaars en eigenaars van publieke en private gronden om zo de ontwikkeling van stadslandbouwprojecten aan te wakkeren en te bevorderen.</p>					
<p>Voorschrift 4: Oprichten van een begeleidingsdienst voor stadslandbouw voor de producenten (alle soorten productie), afgestemd op de bestaande structuren (zoals steunstructuren voor ondernemerschap, opleidingsstructuren, testruimten, ...) om de opkomst van de sector te faciliteren en ecologische productietechnieken te bevorderen</p>			<p>gerealiseerd (recurrent)</p>	<p>Oprichting van de Facilitator voor Stadslandbouw, die operationeel is sinds 2018. De opdracht van de Facilitator voor Stadslandbouw is gratis ondersteuning te bieden bij de ontwikkeling van stadslandbouwprojecten, onder meer via persoonlijke begeleiding, de terbeschikkingstelling van infofiches en newsletters en de organisatie van workshops en evenementen.</p>					
<p>Voorschrift 5: Ontwikkelen en verspreiden van een startersgids voor professionele producties, met opname van alle relevante informatie voor de volle grond en voor bovengrondse teelt (nuttige spelers, informatie over businessmodellen, technieken, toegang tot landbouwpremies, ...), afgestemd op de door de betrokken Brusselse spelers ontwikkelde tools en de resultaten van de in het BHG gerealiseerde actieonderzoeken (Co-create Innoviris, "Boeren Brussel Paysans")</p>			<p>gerealiseerd (recurrent)</p>	<p>De Facilitator voor Stadslandbouw stelde een reeks infofiches op voor de projectdragers, waaronder een 'Gids voor territoriale regelgeving voor stedelijke landbouw'.</p>					

<p>Voorschrift 6 : Financiële steun bieden aan de lancering van productieprojecten, met inbegrip van gemengde projecten, met een potentieel sterke sociale, economische en milieu-impact op het BHG, onder meer via toegang tot GLB-subsidies of facultatieve subsidies (hulp bij de overstap naar biologische landbouw, investeringen, agromilieumaatregelen, onderzoek, ...), in lijn met de potentiële mogelijkheden van de aangeduide productielocaties (cf. observatorium).</p>	<p>Landbouwers een stabiel en voorspelbaar kader bieden dat verder gaat dan dat van de facultatieve subsidies, namelijk door een ordonnantie in te voeren specifiek voor landbouwprojecten. Deze ordonnantie moet ondersteuning bieden bij het opstarten van productieprojecten, met inbegrip van gemengde projecten, waarvan de sociale, economische en ecologische gevolgen mogelijk aanzienlijk zijn voor het BHG.</p> <p>Als aanvulling op de invoering van een specifieke ordonnantie voor stadslandbouwprojecten en om de steun van het Brussels Gewest voor de bestaande en toekomstige stadslandbouwprojecten te verbeteren, zal het ook nodig zijn om:</p> <ul style="list-style-type: none"> o echte ondersteuning van de pre-activiteit te ontwikkelen, zoals de bestaande steun voor de economische ontwikkeling van de ondernemingen. In dit kader zouden er subsidies toegekend worden aan de projectdragers, zodat zij een beroep kunnen doen op begeleiding bij het uitdenken en inrichten van hun project en hen een economische rendabiliteit te verzekeren, alsook om zo snel mogelijk een evenwicht tussen hun ambities en praktijken te krijgen. o begeleiden van de Brusselse landbouwers bij hun aanvragen van een landbouwnummer en GLB-steun via het Vlaams Gewest; o begeleiden van de projectdragers bij hun zoektocht naar financiële steun en verschillende referentieactoren betrekken bij de verschillende aspecten van de multifunctionaliteit van de hybride stadslandbouwprojecten (economie, milieu, stedenbouw, sociale economie, volksgezondheid). Bedoeling is om op die manier de gevolgen van stadslandbouw, in het bijzonder op vlak van sociale banden en volksgezondheid (studie voor kwantificering/monetarisering van de winsten geproduceerd door hybride stadslandbouw). 	<p>Deze wijziging benadrukt het belang van de invoering van een reglementair kader voor de Brusselse stadslandbouw dat verder gaat dan de facultatieve subsidies, om zo de hindernissen die de sector momenteel ondervindt in verband met de problematiek van de overheidssteun het hoofd te bieden. Terwijl de twee andere gewesten een beroep kunnen doen op bijzonder voordelige Europese regels voor actoren die zich in landelijke gebieden bevinden, heeft Europa tot op heden nooit de bijzondere aspecten van de stadslandbouw in aanmerking genomen. Het Vlaams en Waals gewest beschikken elk over een landelijke ontwikkelingsplan dat hen in staat stelt om steun toe te kennen en een beroep te doen op Europese cofinancieringen in het kader van structurele fondsen. Sommige van deze steunmaatregelen zouden kunnen zorgen voor meer vrijheid en meer middelen bij het promoten van bepaalde Brusselse landbouwprojecten, alsook bij het ondersteunen van</p>	<p>doorlopend</p>	<p>Sinds de lancering van de strategie organiseerde het landbouwteam van Brussel Economie en Werkgelegenheid al vijf projectoproepen voor professionals van de Brusselse stadslandbouw.</p> <p>De preactiviteitssteun, die ook bestaat voor de economische ontwikkeling van bedrijven, werd begin 2019 ter beschikking gesteld van dragers van stadslandbouwprojecten.</p> <p>De stappen richting een stabiel en voorspelbaar kader van economische steun dat meer biedt dan de facultatieve subsidies werden gezet via een voorontwerp van ordonnantie voor de steun aan landbouw in het BHG.</p> <p>Om de Brusselse projectdragers en professionele stadslandbouwers te helpen het overzicht te bewaren in de brede waaier aan overheidssteun (financiering en advies/begeleiding) die voor hen beschikbaar is in Brussel, werd in 2019 een studie uitgevoerd over de beschikbare overheidssteun voor dragers van professionele stadslandbouwprojecten in Brussel.</p> <p>Er vindt ook een denkoefening plaats om de huidige situatie in Brussel te verduidelijken ten opzichte van de Europese steun van het GLB en om te definiëren en te verhelderen welke hefboomen van het GLB nuttig zijn voor de uitvoering van het Brusselse gewestelijke beleid en het beleid inzake agro-ecologische transitie. Hierover werd eind 2020 een studie gestart.</p>					
<p>Voorschrift 7 : "Testruimten" aanbieden die overeenkomen met de twee hoofdtypen "volle grond" (in minder dichtbevolkte omgevingen) en "bovengronds" (in dichtbevolkte omgevingen).</p>			<p>gerealiseerd (recurrent)</p>	<p>Testruimte ter beschikking gesteld door Graines de Paysans in het kader van BBP</p> <p>Landbouwtestruimte (LTR): de LTR is volledig operationeel. In 2020 testen 8 producenten hun activiteit op de LTR. Daardoor konden sinds de opstart van BoerenBruxselPaysans al in totaal 15 personen gebruikmaken van deze structuur. Er is een loods in aanbouw om de infrastructuur te verbeteren. De landbouwtestruimte neemt bijna 3 ha in beslag.</p> <p>☑ Midden 2020 hadden in totaal 6 producenten (waaronder een coöperatie in opleiding) toegang tot de grond voor een installatie. Dat is bijna 6 ha.</p> <p>☑ Eind 2020 staat een oproep tot kandidaatstelling gepland voor een terrein in Jette, en er zijn nog andere in onderhandeling.</p>					
<p>Voorschrift 8 : Uitvoeren van het project "Boeren Brussel Paysans", een centrum voor stadslandbouw en voorstedelijke landbouw, om daar een echte strategische tool van te maken om de stadslandbouw in Brussel en de periferie op lange termijn dynamiek te verlenen en ermee te experimenteren: methodologische en technische begeleiding naar een overstap van het economische en ecologische landbouwmodel, ontwikkeling van korte ketens, verwerkings- en verkoopactiviteiten, de band tussen stad en platteland.</p>			<p>gerealiseerd (recurrent)</p>	<p>BoerenBruxselPaysans (2016-2021) heeft als opdracht de lokale voedselproductie en -verwerking (Brussels Hoofdstedelijk Gewest en zijn voedingsgrondgebied) te vergemakkelijken en te versterken volgens ecologische productiemethodes, gericht op de Brusselse verbruikers. Het project heeft tot doel hun toegang tot kwaliteitsvoedsel via korte ketens te bevorderen, hun bewustzijn van duurzaam voedsel in al zijn aspecten te vergroten en hen te betrekken bij de lokale voedseldynamiek. Het doel is om een proefproject op te zetten dat reproduceerbaar is en dat de gehele duurzame voedselketen, van productie tot consumptie, integreert. Dit pilootproject bevindt zich op de grens van het gebied net buiten de stad, voornamelijk in Anderlecht (Neerpede en Vogelzang). Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) neemt de uitgaven voor de investeringen op zich (renovatie van gebouwen, aankoop van uitrustingen en materialen), alsook de werkingskosten.</p>					
<p>Voorschrift9 : Ontwikkelen en versterken van het aanbod van aan de specifieke kenmerken van stadslandbouw aangepaste opleidingen voor ondernemers en hun werknemers (biologische landbouw, management, technieken, verwerking, distributie, ...).</p>			<p>doorlopend</p>	<p>In 2018 werd samen met de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) een stand van zaken opgemaakt over de opleidingen rond stadslandbouw in het BHG en over de competenties die tijdens die opleidingen worden aangeleerd.</p>					
<p>Voorschrift10: Bevorderen van actieonderzoeksactiviteiten in het domein stadslandbouw en voorstedelijke landbouw en verspreiding van de resultaten op een toegankelijke wijze, in lijn met de bestaande structuren.</p>			<p>gedeeltelijke bijdragen</p>	<p>Verschillende Co-Creation-projecten die worden gefinancierd door Innoviris, en in het bijzonder de projecten SPIN-Coop en UltraTree (U3), werken rond problemen of thema's die verband houden met de professionele landbouwproductie in Brussel.</p>					

<p>Voorschrift 11 : Invoer van transgewestelijke voorzieningen voor het behoud van landbouwgrond in de voorsteden, organisatie van de toegang tot de markt, aansporing tot overstap naar biologische landbouw, contracten voor de terbeschikkingstelling van grond, steun aan projectdragers (ook via opleidingen) door operationele samenwerking tussen de publieke spelers enerzijds, maar ook met de spelers ter plaatse anderzijds (werkgroepen), met name in de domeinen landbouw, ruimtelijke ordening, milieu en economie.</p>	<p>Invoeren van transregionale voorzieningen en aanmoedigen van transcommunale allianties tussen Brusselse gemeenten en de rand, en dit via een operationele samenwerking tussen de overheidsactoren en de actoren op het terrein. Zo kan de toegang tot de stadsnabije landbouwgronden voor de Brusselse landbouwers beschermd en vergemakkelijkt worden, alsook overeenkomsten voor de terbeschikkingstelling van gronden die eigen zijn aan de terreinen in de rand</p>	<p>Voorschriften 11 en 12 worden geherorganiseerd richting meer duidelijkheid tussen de acties in verband met gronden in de rand (voorschrift 11) en die in verband met de organisatie van de toegang tot de markt en de interacties tussen de consumenten en de producenten in Brussel en de rand (voorschrift 12).</p>	<p>gedeeltelijke bijdragen</p>	<p>Subsidie aan TEV in het kader van haar opdracht om bruikbare gronden te vinden voor de stadslanbouw en om eigenaars en landbouwers in Brussel en in de rand met elkaar in contact te brengen.</p> <p>Deelname van BEW aan twee permanente werkgroepen tussen de 3 gewestelijke administraties en de 4 gewestelijke en federale administraties, deelname aan het project Brussel Lust, een initiatief van 'Steunpunt Korte Keten' en subsidiëring van de projecten 'BruFERMe' en 'Linked.farm'.</p>						
<p>Voorschrift 12 : Stimuleren en steunen van de realisatie van initiatieven, met inbegrip van burgerinitiatieven, die bijdragen aan de ontwikkeling en de versterking van de samenwerking tussen producenten en consumenten ("ceinture aliment-terre", toegang tot de grond, korte ketens, ...) in het Brussels Gewest en de periferie.</p>	<p>Stimuleren en ondersteunen van het opzetten van initiatieven, ook burgerinitiatieven, die bijdragen tot de ontwikkeling en versterking van samenwerkingen tussen producenten en consumenten in het Brussels Gewest en de rand.</p> <p>Invoeren van transregionale voorzieningen met betrekking tot de organisatie van de toegang tot de markt voor de productie van de stadslanbouw via een operationele samenwerking tussen de overheid enerzijds, maar ook met de actoren op het terrein, en de stadsnabije producenten sensibiliseren rond de mogelijkheden die de Brusselse markt biedt:</p> <p>o verkennen van de initiatieven inzake korte ketens in andere steden en hun reproduceerbaarheid analyseren;</p> <p>o samenwerken met Waals-Brabant en Vlaams-Brabant (in het bijzonder in het kader van het project Brussel LUST) om een betere kennis te krijgen van het aanbod uit de rand en de Brusselse vraag naar groenten en fruit en deze op elkaar af te stemmen;</p> <p>o organiseren van ontmoetingen met de producenten uit de rand om hen te sensibiliseren rond de mogelijkheden die de Brusselse markt biedt, en de hindernissen en in te zetten hefbomen onderzoeken om deze Brusselse markt uit te bouwen.</p>	<p>Voorschriften 11 en 12 worden geherorganiseerd richting meer duidelijkheid tussen de acties in verband met gronden in de rand (voorschrift 11) en die in verband met de organisatie van de toegang tot de markt en de interacties tussen de consumenten en de producenten in Brussel en de rand (voorschrift 12).</p> <p>Toevoeging/detail van punten in verband met sensibilisering, samenwerking met de producenten uit de rand en het organiseren van de markten die noodzakelijk zijn om de doelstelling 25% van de door de Brusselaar geconsumeerde en in de rand geproduceerde niet-verwerkte groenten en fruit te halen.</p>	<p>doorlopend</p>	<p>Deelname van BEW aan twee permanente werkgroepen tussen de 3 gewestelijke administraties en de 4 gewestelijke en federale administraties, deelname aan het project Brussel Lust, een initiatief van 'Steunpunt Korte Keten' en subsidiëring van de projecten 'BruFERMe' en 'Linked.farm'.</p> <p>Aanstelling van een Ketenfacilitator eind 2020.</p>						
<p>Voorschrift 13 : Biologische landbouw bevorderen en zorgen voor een correcte toepassing van de wetgeving inzake biologische landbouw door alle betrokken spelers binnen de keten.</p>	<p>De biologische landbouw promoten en een correcte toepassing van de wetgeving inzake biologische landbouw door alle bij de keten betrokken actoren garanderen. Operationaliseren en verzekeren van de uitvoering van de voorschriften uit het Gewestelijk Programma voor Pesticidenreductie 2018-2022, en dit op coherente wijze samen met de algemene doelstellingen uit het Gewestelijk Natuurplan 2016-202.</p>	<p>Toevoeging van de pesticidenproblematiek, die voorheen niet uitdrukkelijk behandeld werd</p>	<p>gerealiseerd (recurrent)</p>	<p>Toezicht op de drie controleorganen voor gecertificeerde biologische landbouw.</p> <p>Acties die worden uitgevoerd in het kader van actielijn 2 (aanbod) van de strategie (subsidie van het bio-platform, uitwerken van een gids met alle verdelers van biologische producten, bewustmaking in de kantines enz.).</p>						
<p>Actie 2 – Promotie van duurzame eigen productie</p>										
<p>L'objectif principal poursuivi est l'augmentation de l'autoproduction alimentaire durable via la mise en capacité des citoyens, individuellement (jardin, balcon, toiture, ...) ou collectivement avec un aspect social fort (contrat de Quartier Durable, parcelles collectives, écoles, terrains communaux, ...) pour le développement de projets diversifiés et nourriciers, valorisés dans leurs dimensions sociales, environnementales, pédagogiques.</p>	<p>NIHIL</p>	<p>NIHIL</p>		<p>Hoewel het percentage van de bevolking dat zegt zelf te telen via enquêtes wordt geschat, is de geproduceerde hoeveelheid moeilijk (zelfs onmogelijk) te achterhalen.</p>						
<p>Doestelling 1 : In 2020 willen we de oppervlakte aan door Leefmilieu Brussel beheerde moestuinzones in de gewestelijke groene ruimten verdubbelen (om uit te komen op 5 ha).</p>	<p>NIHIL</p>	<p>NIHIL</p>	<p>gedeeltelijke bijdragen</p>	<p>gewestelijke gebieden bedraagt 3,42 ha netto (of 5,61 ha bruto), met een vrij variabele gemiddelde oppervlakte per perceel. Zo werd er tussen 2015 en 2018 in totaal netto 1,13 ha aan moestuinen aangelegd (1,93 ha bruto). Er zijn evenwel projecten lopende en er zouden ook nieuwe projecten worden opgestart in 2021 (Colombophile, Kauwberg, Zuur). Tegelijkertijd nam de vraag naar moestuinen in 2020 plots sterk toe (en die vraag was al hoog vóór de coronacrisis).</p>						
<p>Doestelling 2 : In 2020 produceert 30% van de huishoudens een deel van zijn eigen voeding (22% in 2011).</p>	<p>NIHIL</p>	<p>NIHIL</p>	<p>gerealiseerd (recurrent)</p>	<p>Volgens de enquête van 2020 (AQ Rate): NB: De vraag werd genuanceerd ten opzichte van 2016 ("teelt u zelf of teelt iemand van uw gezin" >< in de vorige enquêtes enkel "teelt u zelf") 60% van de Brusselaars teelt aromatische planten, fruit of groenten. 49% teelt aromatische planten. 40% teelt fruit of groenten.</p>						
<p>Doestelling 3 : In 2020 beslaan de collectieve en gezinsmoestuinen een oppervlakte van minstens 88 ha in het Brussels Gewest (minstens een behoud van de 88 ha van 2013).</p>	<p>In 2020 zijn collectieve moestuinsites en die van gezinnen goed voor een bruto-oppervlakte van minstens 82 ha in het Brussels Gewest (status quo 2013).</p>	<p>Oppervlakte: nieuwe cijfers corrigeren de cijfers van 2015; de ambitie blijft dezelfde, namelijk om dezelfde oppervlakte te behouden als in 2013</p>	<p>gedeeltelijke bijdragen</p>	<p>Op basis van studies uitgevoerd in 2013 en 2018 (geen studie in 2020) stellen we het volgende vast: de geschatte bruto oppervlakte (inclusief de moestuinpercelen in de groene ruimten die worden beheerd door LB) is licht gedaald, van 82 ha (gecorrigeerde waarde 2013) naar 79 ha in 2018. Dat is onder meer te wijten aan de verdwijning van bepaalde sites, die niet werden gecompenseerd door de aanleg van nieuwe moestuinen. In 2013 werd geschat dat ongeveer 51 ha gelegen was in gebieden van het GBP met weinig garantie op duurzaam voortbestaan. Volgens de territoriale analyse: goede dekking van het regionale grondgebied + toename van kleine moestuinen in dichtere gebieden, wat bijdraagt aan de geografische toonankelijkheid en de biodiversiteit</p>						
<p>Het aantal collectieve moestuinsites (met inbegrip van de sites die uitgebouwd zijn in de gewestelijke groene ruimten) neemt toe met 6% per jaar.</p>		<p>aantallen: complementaire doelstelling waarmee de evolutie in aantal en niet alleen in oppervlakte gecijferd kan worden</p>		<p>Studie 2018: toename van het aantal collectieve en familiale moestuinsites in het Brussels Gewest, van 294 sites in 2013 tot 392 in 2018, d.w.z. een toename van ongeveer 33% in 5 jaar.</p>						

<p>Voorschrift 14 : Een grondbeleid voor de aanleg en bescherming van moestuinen en boomgaarden opzetten: - De juridische en stedenbouwkundige mogelijkheden onderzoeken om de functie "moestuin" een specifieke status te verlenen in het beleid voor ruimtelijke inrichting en in de specifieke plannen (GPDO, groen netwerk, ...); - De ontwikkelaars van vastgoedprojecten en publieke en openbare inrichtingsplannen zo aansporen om productie- en composteeroppervlakken op te nemen in de bebouwde ruimten (renovatie/bouw) en de openbare ruimten; - De moestuinfunctie ontwikkelen binnen de gewestelijke groene ruimten met het oog op de andere functies van die groene ruimten (toekomstig Hoogveld-project en technische site Sint-Pieters-Woluwe) en die ruimten in kaart brengen; - De ontwikkeling en het behoud van moestuinen en boomgaarden binnen de lokale groene ruimten stimuleren (gemeenten, OCMW), onder meer via de actie "Agenda 21".</p>	<p>Invoeren van een bodembeleid ten gunste van de inplanting en bescherming van moestuinen en boomgaarden: - Onderzoeken van de juridische en stedenbouwkundige mogelijkheden om de functie "moestuin" een specifieke functie toe te kennen in het ruimtelijk ordeningsbeleid, alsook in de specifieke plannen (GPDO, groen netwerk,...). - Aanzetten van ontwikkelaars van vastgoedprojecten en van publieke en private aanlegplannen om productie- en composteersites in te schrijven in de bebouwde ruimten (renovatie/nieuwbouw) en publieke ruimten. - Uitbouwen van de moestuinfunctie in de gewestelijke groene ruimten, naast de andere functies van de groene ruimte (type toekomstig project Hoogveld); - Begunsten van de ontwikkeling en het behoud van de moestuinen en boomgaarden in de lokale groene ruimten (gemeenten, OCMW's), in het bijzonder via de actie "Agenda 21"; - Om de aankoop van terreinen voor de ontwikkeling van nieuwe moestuinsites door Leefmilieu Brussel te vergemakkelijken worden er partnerschappen opgestart met de Grondregie en het gewestelijke Aankoopcomité en wordt er een financieel fonds voorbehouden voor de aankoop van terreinen voor de ontwikkeling door Leefmilieu Brussel van stadslandbouwprojecten.</p>	<p>Aanvulling om de aankoop van gronden door LB te vergemakkelijken</p>	<p>gedeeltelijke bijdragen</p>	<p>Zie resultaten voorschrift 1. Bovendien werd voor de moestuinen/boomgaarden in 2020 een partnerschapsovereenkomst ondertekend die de modaliteiten bepaalt van de samenwerking tussen de BGHM en Leefmilieu Brussel inzake de aanleg en het beheer van de directe omgeving van sociale woningen (OVM's) ten gunste van de biodiversiteit en de stadslandbouw. Proefprojecten met OVM Comensia (en OVM Everecity) die interesse tonen in de burgerprojecten rond stadslandbouw. Verschillende stedenbouwkundige en juridische tools kunnen dienen als hefboomen voor de ontwikkeling van de stadslandbouw: Richtplannen van Aanleg (RPA's), Duurzame Wijkcontracten, Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening, GBP ...: de Facilitator voor Stadslandbouw steunt deze benadering via zijn interventies + er lopen verschillende RPA's die verband houden met stadslandbouw (onder meer: RPA Maximiliaan, RPA Bordet, RPA Defensie, RPA Kazernes) waarbij men tracht de burger- en gemengde stadslandbouw te promoten.</p>						
<p>Voorschrift 15: Obstakels van juridische (vergunningen, gezondheidsvoorschriften, enz.) en technische aard wegnemen om de ontwikkeling van zelfproductieprojecten te vereenvoudigen, inclusief het tijdelijke gebruik van terreinen voor groente- en fruitteelt.</p>	<p>NIHIL</p>		<p>gedeeltelijke bijdragen</p>	<p>Zie voorschrift 1</p>						
<p>Voorschrift 16 : Het gebruik van privétuinen voor de eigen productie bevorderen door ze toegankelijker te maken via een tuindeelproject</p>	<p>NIHIL</p>		<p>gerealiseerd (niet recurrent)</p>	<p>Het project Co-tuinieren brengt mensen die een tuin hebben maar niet de tijd of de kennis om erin te telen in contact met mensen die op zoek zijn naar een stukje grond. Sinds 2016 werden 15 vrijwillige begeleiders opgeleid, hebben 126 mensen deelgenomen aan de workshops en zijn er 8 concrete initiatieven rond co-tuinieren opgestart. In 2018 kreeg het project 'co-tuinieren' geen specifieke steun meer en werd het niet gerealiseerd in de tools die worden opgezet</p>						
<p>Voorschrift 17 : Verenigingen steun bieden en kracht bijzetten in hun missies ter bewustmaking van ecologische eigen productie (met inbegrip van het behoud van lokale variëteiten en zaden), met geografische spreiding van de acties over het volledige gewest.</p>	<p>NIHIL</p>		<p>gerealiseerd (recurrent)</p>	<p>In totaal werden 32 verenigingen ondersteund bij de bevordering en bewustmaking van eigen productie (waarvan 2 basisopdrachten, 11 via projectoproepen en 19 gerichte).</p>						
<p>Voorschrift 18 : Het goede voorbeeld geven en het potentieel voor ecologische productie bekendmaken via steun aan demonstratieprojecten met maximale productie binnen diverse contexten (groene ruimten met inbegrip van technische ruimten, openbare ruimten, scholen, sociale woningen, collectieven, OCMW's, balkons, daken, kelders, ...).</p>	<p>NIHIL</p>		<p>gerealiseerd (recurrent)</p>	<p>Via projectoproepen en subsidies (gemeenten, OCMW's, verenigingen, burgercollectieven) werden zo'n 190 productieprojecten gesteund sinds eind 2015. De scholen zijn ook zeer dynamisch. In de jaren 2015-2016 tot 2019-2020 werden 168 schoolmoestuinen ondersteund/begeleid. Deze projecten geven een mooi beeld van de mogelijkheden en de verscheidenheid in de soorten burgerlandbouw, naargelang de lokale context. Het feit dat de meeste projecten blijven bestaan is een bewijs van het zelfproductiepotentieel in het gewest</p>						
<p>Voorschrift 19 : Een jaarlijks evenement organiseren ter demonstratie van zelfproductieprojecten (type "open moestuin" en/of "oogstfeest") in samenwerking met de betrokken lokale spelers (in de eerste plaats de gemeenten, de OCMW's en de onderwijsinstellingen) en de gewestelijke ruimten.</p>	<p>NIHIL</p>		<p>gerealiseerd (recurrent)</p>	<p>In 2016 bracht de week "t Groeit in de stad" zo'n 2.700 bezoekers op de been voor in totaal 78 activiteiten in zowel individuele als collectieve moestuinen. Tussen 2017 en 2019 namen tijdens de jaarlijkse 'Good Food Ontmoetingen' in totaal meer dan 10.000 mensen deel aan 174 activiteiten, waarvan 115 activiteiten rond productie.</p>						
<p>Voorschrift 20 : Samen tools en startkits ontwikkelen en verspreiden voor ecologische eigen productie (groenteteelt, fruitteelt, kleinveehouderij, bijenteelt, zaden en planten, leveranciers, ...), zowel collectief als individueel. Enkele voorbeelden: - Verder steunen van het netwerk van de moestuinmeesters (de ontwikkeling en de dynamiek); - Verder zetten van de opleidingen voor het "grote publiek"; - Praktische gidsen verspreiden; - De jaarlijkse verspreiding van gratis zadenkits organiseren; - De ontwikkeling van een reeks "structuren" van stedelijke producties stimuleren die zijn aangepast aan de verschillende ruimten (verticale productie, balkons, muren, daken, kippenrennen, ...); - Een gewestelijk platform starten dat zichtbaarheid en samenhang verleent aan de lokale ruilstructuren voor zaden; - Bodemanalyses faciliteren.</p>	<p>NIHIL</p>		<p>gerealiseerd (recurrent)</p>	<p>Een netwerk van 206 opgeleide Moestuinmeesters (van wie 80% actieve) stimuleert en adviseert de burgermoestuininitiatieven in het gewest. Ongeveer 3.370 mensen werden gesensibiliseerd door de MM's in 2017 en 5.000/jaar tussen midden 2018 en midden 2020. In de periode 2016-2019 werden 298 workshops 'Telen in de stad' georganiseerd (in totaal 4.000 deelnemers). Verschillende praktische gidsen en infoches over verschillende thema's zijn beschikbaar op de website van LB. 3 edities van de verdeling van zadenkits (2017, 2019, 2020) met in totaal 40.000 verdeelde kits. Praktische tools om zelfproductie op verschillende oppervlakken en in verschillende ruimtes in de stad op te starten. Het netwerk 'Jardins Semenciers Bruxellois' wil de oude variëteiten bewaren via een burgerdynamiek. Een praktische gids bodemanalyse is beschikbaar.</p>						
<p>Voorschrift 21 : De aansporing tot en de begeleiding van de ontwikkeling van collectieve moestuin- en boomgaardprojecten voortzetten via projectoproepen, de onderlinge samenwerking ervan steunen (zichtbaarheid, groepsaankopen, synergieën, kennisuitwisseling, ...) en de middelen en hulpmiddelen samen delen.</p>	<p>NIHIL</p>		<p>gerealiseerd (recurrent)</p>	<p>De projectoproep 'Vooruit met de wijk' heeft een luik over Good Food. In het kader daarvan werden tussen 2016 en 2020 84 projecten van burgercollectieven rond productie ondersteund en begeleid (moestuin, boomgaard, kippenrennen, champignons, varkens ...). Meer dan 90% van de begeleide projecten bestaat vandaag nog steeds. 20% van de moestuinen zijn 'sociale moestuinen' (externe coördinatie via vzw). Het netwerk, dat in eerste instantie alleen betrekking had op moestuininitiatieven, is uitgebreid tot alle collectieve burgerprojecten rond GF</p>						
<p>Voorschrift 22 : Een gespecialiseerd en deskundig "faciliterend" gewestelijk dienstenaanbod ontwikkelen als steun aan individuele en collectieve zelfproductieprojecten, in aanvulling op het netwerk van moestuinmeesters.</p>	<p>NIHIL</p>		<p>gerealiseerd (recurrent)</p>	<p>Binnen Leefmilieu Brussel staan verschillende facilitatoren ter beschikking van de burger- en collectieve initiatieven rond zelfproductie. De Bodemfacilitator, de Facilitator Water en de Facilitator Duurzame Gebouwen ontwikkelden een specifiek aanbod voor vragen rond stadslandbouw. De 'Facilitator Stadslandbouw' ontwikkelt multidisciplinaire expertise op het vlak van stadslandbouw. NB: De 'Facilitator' voor burgercollectieven is eerder een</p>						

ACTIELIJN 2: BEGELEIDING VAN DE HERLOKALISATIE EN DE OVERGANG NAAR EEN DUURZAMER AANBOD VOOR IEDEREEN									
Actie 1: Op een transversale wijze voor de overgang van het voedselaanbod zorgen									
Kwalitatieve doelstelling : deze actie is bedoeld om te beantwoorden aan de gemeenschappelijke behoeften van professionals in alle schakels van de keten: een opleidings- en begeleidingsaanbod om te voldoen aan de behoeften aan duurzame activiteiten binnen de voedingssector (ter aanvulling op het bestaande aanbod) en de valorisatie en zichtbaarheid van Brusselse producten.									
Doelstelling: 1 opleiding voor toekomstige ondernemers inzake duurzame voeding per jaar	1 opleiding rond duurzame voeding voor toekomstige ondernemers die jaarlijks georganiseerd wordt en 30 door Good Food begeleide projecten tussen 2015 en 2020 en opgestart vóór 2020.	Deze doelstelling is het volledige resultaat van de middelengebonden doelstelling: de opleiding die in het oorspronkelijke voorschrift genoemd wordt, is in feite een deze ondersteuning is niet meer pertinent, aangezien het project rond het label made in Brussel op stand-by staat. Het label is een middel om Brusselse producten te valoriseren. Er werd gerealiseerd dat een label			Er werden 44 projecten opgestart naar aanleiding van de Good Food-ondernemersopleiding. Tussen 2015 en 2019 vond er één opleiding per jaar plaats, maar in 2020 werd er geen opleiding georganiseerd.				
Doelstelling : 5 verwerkingsondernemingen en 5 producenten per jaar die passen binnen de dynamiek "Made in Brussels / Good Food"	nihil				Er werd geen erkenningssysteem ontwikkeld voor de Brusselse producenten en verwerkers, maar er zijn 15 Brusselse producenten en 27 Brusselse verwerkers die in de Good Food-gids zijn opgenomen en zich engageren om de Good Food-principes voor hun sector na te leven.				
Voorschrift 23 : Financiële steun aan opleidingen/begeleiding voor nieuwe ondernemers inzake duurzame voeding als aanvulling op het bestaande aanbod aan opleidingen/begeleiding inzake ondernemerschap dat door het Gewest wordt aangeboden voor alle sectoren (via de loketten voor lokale economie, Impulse, Atrium, ...).				gerealiseerd (recurrent)	Groupe One werd in 2015 en 2016 ondersteund om een 'ondernemersparcours' uit te bouwen op het vlak van duurzame voeding. Crédal werd in 2016 ondersteund voor zijn co-cooking-opleidingscyclus voor verwerkende ondernemers. In 2018 lanceerde en financierde Leefmilieu Brussel een opleidingscyclus via een openbare aanbesteding. Er werden naar schatting 96 VTE's gerealiseerd als gevolg van al deze begeleidingsactiviteiten voor Good				
Voorschrift 24 : Met het oog op de goede coördinatie bij de toepassing van de economische stimuleringsmaatregelen die door het Gewestelijk programma voor circulaire economie worden voorzien, in goede verstandhouding de beoogde doelstellingen inzake de ontwikkeling van het voedselaanbod in Brussel opnemen.				gerealiseerd (recurrent)	Het thema Good Food werd opgenomen in de projectoproep BeCircular. Deze oproep heeft sinds 2016 18 projecten ondersteund. Naar schatting hebben deze 18 projecten geleid tot de creatie van 33 VTE's sinds het begin van de strategie.				
Voorschrift 25 : Bestaande gewestelijke middelen en organen promoten die de projectdragers inzake duurzame voeding kunnen helpen (1819, de loketten voor lokale economie, Impulse, Atrium, ...).				gerealiseerd (niet recurrent)	De hulp en ondersteuning voor de Good Food-actoren zijn online terug te vinden op de portaal site GoodFood.brussels, in de categorie 'Overheidssteun' bij 'Hulpmiddelen'.				
Voorschrift 26 : In Brussel geproduceerde of bewerkte voedingsmiddelen promoten (made in Brussels).				verlaten	Een haalbaarheidsstudie onderzocht de verschillende mogelijkheden om een label 'made in Brussels' te ontwikkelen. Verschillende scenario's werden voorgesteld, maar de invoering van een dergelijk label lijkt ingewikkeld en duur. Er werd dan ook beslist om dit project				
Voorschrift 27 : Een werkgroep bijeenbrengen (BE, UCM, BRUFOTEC, ...) om de knelpunten tussen duurzame werkwijzen en de FAVV-regels in beeld te brengen, oplossingen aan te dragen om met het FAVV te bespreken en de aangenomen oplossingen te verspreiden.				niet-ingewijden	Deze werkgroep kon niet worden opgericht door een gebrek aan middelen.				
Actie 2 – De overgang van kantines en restaurants naar een duurzamer aanbod versnellen									
Doelstelling : het doel van de overgang van de kantines en restaurants naar een duurzamer aanbod is bedoeld om de consumptiegewoonten in de kantines en restaurants te veranderen door:									
<ul style="list-style-type: none"> • het aantal restaurants/kantines dat bij een duurzame voedingsdynamiek is betrokken, te doen toenemen (vegetarisch, bio, good food-label, anti-verspilling, ...); • het aanbod aan duurzame maaltijden binnen de restaurants/kantines te doen toenemen (alternatieven voor dierlijke eiwitten, menu's op basis van lokale producten en seizoensproducten, ...). 					Deze twee doelstellingen mogen als bereikt worden beschouwd omdat het aantal restaurants/kantines met label toeneemt en een aantal restaurants/kantines van één naar twee of van twee naar drie vorken evolueerde.				
Doelstelling : 100% van de overheidskantines en 50% van de schoolkantines bieden minstens 1 vegetarisch menu per week aan.	In 2020 biedt 100% van de publieke kantines en schoolkantines die een warme maaltijd serveren, één vegetarisch menu aan per week.	ambitieuzer			80% van de respondenten van de enquête voor administraties geeft aan één vegetarische maaltijd per week aan te bieden.				
Doelstelling : 40 overheidskantines zijn erkend door het Good Food-erkenningssysteem.	Tegen 2020 moeten 150 kantines een Good Food-label hebben	ambitieuzer			Deze doelstelling lijkt niet haalbaar, aangezien er eind 2020 56 kantines met label zijn (waarvan 15 overheidskantines) en er een veertigtal kantines worden begeleid. De kantines met label vertegenwoordigen 18% van de maaltijden die per dag worden geserveerd in het Brussels Gewest.				
Doelstelling : 50% van de overheidskantines gebruikt minstens 5 biologische ingrediënten per maand.	In 2020 neemt 100% van de openbare kantines een steeds groter aantal bioproducten op in hun menu's zijn 50 grootkeukens biologisch gecertificeerd	ambitieuzer			13 van de 21 administraties (62%) die hebben geantwoord, zeggen de laatste 5 jaar steeds meer biologische producten in hun menu te hebben opgenomen. 6 administraties (29%) denken dat ze minstens 30% biologische ingrediënten gebruiken in al hun maaltijden.				
Doelstelling : 100% van de overheidskantines neemt een of meerdere duurzaamheidscriteria (vegetarisch, seizoensproducten, maatregelen tegen verspilling, ...) op in haar overheidsopdrachten voor het beheer van haar kantine.	In 2020 past 100% van de publieke kantines integraal de Good Food-criteria toe in hun lastenboeken (referentielastenboek van Leefmilieu Brussel): 100% van de publieke kantines gebruiken het lastenboek van Leefmilieu Brussel als referentie voor het opstellen van hun eigen lastenboek	ambitieuzer			13 van de 21 administraties (62%) die hebben geantwoord, passen Good Food-criteria toe in hun bestekken en 8 administraties (38%) gebruiken het bestek van Leefmilieu Brussel als referentie bij het opstellen van hun bestekken.				
Doelstelling : Verlaging van de hoeveelheid vlees met gemiddeld 30% (in gewicht) per maaltijd in de kantines die de begeleiding voor duurzame kantines hebben gevolgd (schoolkantines vallen hierbuiten)		zo laten, want een ambitieuzere doelstelling rond vegetarische maaltijden werd toegevoegd en is bestemd voor alle kantines en niet enkel de							

Doelstelling : 50 restaurants hebben zich ertoe geëngageerd om het duurzame aanbod te verbeteren via het Good Food-handvest	200 gelabelde Good Food-restaurants halen tegen eind 2020	ambitieuzer		In oktober 2020: 65 restaurants met label (7 sluitingen sinds de coronacrisis).					
	Een verhoging met 20% van de consumptie van vegetarische menu's in de gelabelde restaurants halen	ambitieuzer		42,5% van de Good Food-restaurants heeft zijn aanbod vegetarische gerechten uitgebreid.					
	Een verhoging met 20% van Belgische producten in de gelabelde restaurants halen	Tot nog toe voorziet de strategie voor de restaurants slechts in één operationele (idem als vorige) tot nog toe voorziet de strategie voor de restaurants slechts in één operationele doelstelling op het		10% van de Good Food-restaurants zegt systematisch meer dan 3 seizoensgroenten aan de kaart te hebben toegevoegd.					
	Een verhoging met 30% van biologische ingrediënten in de gelabelde restaurants halen			42,5% van de Good Food-restaurants heeft minstens 1 biologisch product aan zijn aanbod toegevoegd. (20% heeft meer dan 3 biologische producten aan zijn ingrediënten toegevoegd.)					
Voorschrift 28 : De principes voor duurzame ontwikkeling integreren in de bestaande opleidingen (jongeren & integratie, en dit vanaf het technisch middelbaar onderwijs) in partnerschap met professionele horecaopleidingsinstellingen, zoals Ciriha , Horeca Be pro			niet-ingewijden	Een haalbaarheidsstudie maakte een inventaris op van de opleidingen voor culinaire beroepen in de Brusselse scholen en identificeerde de hefboomen om de principes van duurzame voeding op te nemen in de schoolloopbaan. De aanbevelingen werden niet uitgevoerd door een gebrek aan middelen. Er werd echter een subsidie toegekend aan RDC om het werk voort te zetten in 2021, samenwerkingen op te starten tussen de verschillende actoren uit het onderwijs en de principes van duurzame voeding op te nemen in hun cursussen. De uitdaging van de opleidingen voor de culinaire beroepen werd ook verder uitgediept in een evaluatierapport over de					
Voorschrift 29 : Het programma "Good Food Kantines" voortzetten en uitbreiden om kantines te helpen hun duurzame aanbod te vergroten en hen aan te moedigen om een keer per week menu's aan te bieden met alternatieven voor dierlijke eiwitten, in samenwerking met verenigingen die actief zijn in dit domein (en waarbij de prioriteit gaat naar schoolkantines, crèches en overheidskantines door die rechtstreeks te benaderen).			gerealiseerd (recurrent)	In totaal kregen 20 kantines begeleiding rond vegetarische maaltijden tussen 2017 en 2020. Resultaat: toename van het aanbod vegetarische gerechten per week met gemiddeld 52,3% en een toename van de consumptie met 141,5%. Een van de verplichte criteria voor het Good Food Kantine-label is een vegetarisch menu per week.					
Voorschrift 30 : Een erkenningssysteem voor "Good Food Kantines" opstellen en de geselecteerde kantines promoten			gerealiseerd (niet recurrent)	Het Good Food-label voor kantines werd in 2016 gelanceerd. Begin 2021 wordt een Good Food-label voor centrale keukens gelanceerd.					
Voorschrift 31 : Een duurzaam aanbod verzekeren in alle overheidskantines: - Via het voorstellen (in toepassing van de Ordonnantie inzake duurzame overheidsopdrachten van 8 mei 2014) van criteria en lastenboeken die streven naar: een percentage bioproducten en seizoensproducten, de invoer van maatregelen ter beperking van de voedselverspilling, een vegetarisch menu per week, ... bestemd voor de overheidsaankopers van collectieve keukens die rechtstreeks of onrechtstreeks afhankelijk zijn van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest; - Door te onderzoeken of het opportuun is om een centrale voor opdrachten inzake voedingsmiddelen op te stellen om de administratieve last voor de aankopers te verlichten en toegang te bieden tot duurzamere voedingsmiddelen voor concurrentiële prijzen. Deze centrale zou toegankelijk moeten zijn voor alle organismen die functioneel afhankelijk zijn van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (gemeenten, ION's, OCMW's, vzw's die voor meer dan 50% door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden gesubsidieerd). - Door platforms te gebruiken om de Belgische producenten en de overheidskantines bij elkaar te brengen.			niet-ingewijden	Rond het Good Food-aanbod in overheidskantines werden echter een reeks acties georganiseerd, maar niet de acties in het voorschrift (door een gebrek aan middelen). Deze acties werden georganiseerd: opleidingen, helpdesk voor overheidsopdrachten rond voeding en uitwerking en verspreiding van modelbestekken.					
Voorschrift 32 : De overgang van de schoolkantines en crèches verzekeren (zie het voorgaande punt over het programma "Duurzame kantines" en het erkenningssysteem "Good Food"), bijvoorbeeld door samen met de betrokken spelers (ONE, organiserende onderwijsoverheden, ...) specifieke tools voor deze			gerealiseerd (recurrent)	In het Good Food Kantine-programma zijn er specifieke opleidingen voor scholen en kinderdagverblijven. 16 kinderdagverblijven (604 maaltijden) en 12 scholen (2.910 maaltijden) kregen het Good Food-label. Zij vertegenwoordigen respectievelijk 3 en 5% van de maaltijden met label per dag.					
Voorschrift 33 : Het programma "groenten en fruit op school" (medegefinancierd door de EU) voortzetten en de scholen aanmoedigen om seizoensgroenten en -fruit te bestellen bij Belgische producenten. Dit programma doen aansluiten op het educatief programma inzake duurzame voeding.			gerealiseerd (recurrent)	Het Europese programma 'Fruit en groenten op school' werd jaarlijks georganiseerd. Daarbij werden gemiddeld 126 scholen en meer dan 30.000 leerlingen per jaar bereikt.					
Voorschrift 34 : "werkgroepen milieubeheer van schoolinstellingen" opzetten met de verschillende betrokkenen (netwerken, organiserende overheden, gemeenten, gewestelijke besturen) om: --> de prioritaire acties in verband met "milieubeheer" te definiëren (inzake voeding: toegang tot kraantjeswater, snacks, kantinebeheer). -->te zorgen voor samenhang tussen de educatieve projecten in verband met het milieu en projecten voor het ecologisch beheer van de instelling			doorlopend	In het kader van de samenwerkingsovereenkomst zijn in 2018 twee werkgroepen rond voeding (FR en NL) opgericht. De Franstalige werkgroep kwam al tot enkele resultaten en samenwerkingen en zal in januari 2021 opnieuw worden gestart. De Nederlandse werkgroep kreeg geen gevolg. De werkgroep rond voeding leidde tot enkele samenwerkingen. De scholen die in 2018/2019 werden opgevolgd door Leefmilieu Brussel kregen financiële steun van de Federatie Wallonië-Brussel in het kader van een projectoproep rond gezonde voeding.					
	De haalbaarheid onderzoeken van de verplichting, via een wetgevend instrument, voor alle kantines op het gewestelijke grondgebied, om een lijst met Good Food-criteria te respecteren.	Ambitieuzer, aangezien de scope uitgebreid is tot alle kantines op het grondgebied van het BHG	doorlopend	Er werd een eerste juridische analyse uitgevoerd. De beoordeling van het voedingsaanbod in de kantines die werd uitgevoerd in het kader van de evaluatie van de strategie eind 2020, geeft een overzicht van de situatie. Op basis van deze bevindingen wordt bij de uitwerking van de strategie 2.0 in 2021 nagegaan of het relevant is een ordonnantie op te stellen en zo ja, over welke criteria					
	Ondersteunen van een nieuwe duurzame voedingsketen om de Good Food-kantines te bevoorraden	steunt alle oosteneming in de strategie, die gericht is op de omschakeling van het voedingssysteem op globale wijze	gedeeltelijke bijdragen	Een opdracht voor de diensten van een Ketenfacilitator wordt momenteel gegund met als doel om begin 2021 op te starten. Sinds 2016 worden er elk jaar ontmoetingen georganiseerd met producenten uit de rand in de vorm van bezoeken, beurzen of					

<p>Voorschrift 35 : Een begeleidingsaanbod ontwikkelen voor restauranthouders die hun duurzame aanbod willen verbeteren. Deze begeleiding zal worden beheerd in partnerschap met Atrium, UCM, Horeca Brussel:</p> <p>--> Beleid van engagement via een handvest – met krachtige communicatie over de betrokkenen (via media, gidsen en ambassadeurs en via de ontwikkeling van een webtoepassing om betrokken restaurants te vinden en de aard van hun engagement te leren kennen, inclusief een forum voor klanten);</p> <p>--> Steun aan restaurants (via de terbeschikkingstelling van een coach/facilitator) om de communicatie inzake deze duurzame aanpak richting de klanten te verbeteren en de vegetarische menu's, gerechten van variabel formaat, lokale menu's en terbeschikkingstelling van karaffen met kraantjeswater onder de aandacht te brengen;</p> <p>--> Promotie van het programma "Good Food Kantines" onder de restaurants en verspreiding van hulpmiddelen, vooral voor sociale</p>			gerealiseerd (recurrent)	Er werd een Good Food Resto-label ontwikkeld om de goede praktijken van geëngageerde restauranthouders te belonen, hen aan te moedigen om nog verder te gaan, de twijfelaars te overtuigen en het Good Food-aanbod te promoten bij de consumenten. Er wordt gratis begeleiding aangeboden en er worden technische opleidingen gegeven. Daarnaast worden ook netwerkactiviteiten georganiseerd om ervaringen uit te wisselen met collega's. Eind 2020 waren er 76 zaken met label, goed voor 5.256 maaltijden per dag.						
	Informereren en controleren van de professionelen uit de horecasector in verband met de te respecteren normen en regels inzake bio-certificering	versterken van de omschakeling van restaurants en het engagement van Good Food-restaurants	niet-ingewijden	Er vinden wel degelijk jaarlijkse controles plaats, maar er is momenteel geen vooruitgang op het vlak van communicatie door een gebrek aan middelen.						
<p>Voorschrift 36 : Het "Restorestje" promoten (zie actielijn "Voedselverspilling tegengaan") bij Brusselse restaurants en hun bezoekers</p>			gerealiseerd (recurrent)	Tijdens een proefperiode werden er Restorestjes aangeboden: er werden 27.000 dozen verdeeld bij de restaurants. Na de evaluatie werd vastgesteld dat de meeste restaurants al een eigen verpakking voor restjes hebben en dat de campagne 'Restorestje' niet leidt tot een significante vermindering van de verspilling. Er werd daarom beslist om de campagne te focussen op de communicatie naar de klant toe om hem aan te moedigen een 'doggybag' te vragen. Er zijn communicatietools ter beschikking van de restauranthouders						
<p>Actie 3: Gevarieerde, toegankelijke en duurzame distributiesystemen promoten</p>										
<p>Om gevarieerde, toegankelijke en duurzame distributiesystemen te bevorderen, luidt het doel als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevorderen van de overgang van bestaande spelers: uitbreiding van het aanbod aan bioproducten / lokale producten / seizoensproducten / producten met een beperkte milieu-impact / alternatieven voor dierlijke eiwitten binnen de bestaande verkoopstructuren; • De creatie van nieuwe, duurzame voedselverkoopstructuren bevorderen; • De zichtbaarheid van lokale / biologische / duurzame / seizoensproducten binnen de verschillende verkoopstructuren 										
<p>Doelstelling: De handelsoppervlakte in de supermarkten die aan Belgische producten is gewijd (groenten, fruit en vlees) met 20% doen toenemen;</p>	Het zakencijfer van Belgische groenten en fruit in de supermarkten doen toenemen met 20%	Het is niet mogelijk om de handelsoppervlakte te meten, maar het zakencijfer is een gegeven dat makkelijker in te zamelen valt		Doelstelling niet bereikt : als we kijken naar het aanbod Belgische producten. Het aanbod Belgische producten kent geen significante stijging behalve voor appels, waar het aanbod Belgische appels 10% gestegen is sinds 2017. Er is een lichte daling in het aanbod van bepaalde Belgische producten (zoals kalfsvlees, varkensvlees,...) vastgesteld, maar het gaat slechts om enkele procenten. Aangezien deze daling niet significant is, kunnen we concluderen dat het aanbod (en bijgevolg ook de verkoop) van Belgische producten via de						
<p>Doelstelling: De omzet uit de verkoop van producten afkomstig van de biologische landbouw in Brussel met 30% doen toenemen</p>				Doelstelling bereikt: de omzet uit de verkoop van producten afkomstig van de biologische landbouw is in België met 40% toegenomen						
<p>Doelstelling: 40% van de lokale kruideniers bieden verse groente en fruit aan, waarvan de meerderheid van Belgische herkomst is</p>				10 van de 11 Brusselse sociale kruidenierswinkels bieden verse groenten en fruit aan. We weten niet of deze producten Belgisch zijn.						
<p>Doelstelling: 50% van de gemeentelijke markten biedt duurzame producten aan (bio, voorstedelijk, Belgisch, ...);</p>				Doelstelling niet gemeten.						
<p>Doelstelling: Toename van de omzet van de korte ketens met 20% (max. één tussenpersoon tussen de producent en de consument);</p>		Het definiëren van KK's is erg controversieel, ook al is er in de strategie geprobeerd om de evolutie van het zakencijfer te evalueren en zijn de resultaten hoopgevend; de gegevens		In de cijfers van de marktstudie rond korte ketens, zien we een stijging van 76% van de omzet van de korte ketens tussen 2014 en 2016.						
<p>Doelstelling: Onder de begeleide handelszaken: een toename van de verkoop van Belgische producten met 10% en van biologische producten met 5% per jaar (percentage van de omzet).</p>		Ook al is een samenwerking met Hub gewenst, is het niet zeker dat ze zal leiden tot een begeleiding van de handel. Het is daarom niet meer pertinent								
<p>Ter aanvulling op de doelstelling van 5% door de Brusselaars geconsumeerde en in Brussel geproduceerde groenten en fruit tegen 2035 (zie doelstelling van actie 1 van pijler 1), streeft Good Food ernaar dat in 2035 25% van de door de Brusselaars geconsumeerde groenten en fruit, granen, dierlijke en plantaardige eiwitten en melkproducten afkomstig is van Vlaams- en Waals-Brabant.</p>		Zie pijler 1 actie 1 - Dit cijfer zal gevalideerd moeten worden na een diepgaandere studie over het productiepotentieel in de rand van Brussel.		Doelstelling niet gemeten, moeilijk meetbaar.						
<p>Tegen 2020 in elke gemeente minstens 5 handelszaken die zich verbinden de Good Food-principes te respecteren en die in de Good Food-gids staan.</p>		Om Good Food geografisch toegankelijk te maken op het Brusselse gebied		Het Good Food-aanbod in de buurtwinkels blijft zeer gecentraliseerd. Gemeenten die niet centraal liggen, zoals Anderlecht, Evere of Watermaal-Bosvoorde, worden zeer weinig bevoorrad.						
<p>Verhouding van 85% Belgische appels tegenover alle aangeboden appels in de supermarkt</p>		De cijfers voor melk, eieren en vlees van Belgische oorsprong ten opzichte van geïmporteerde producten ligt reeds erg hoog. Er wordt daarom voorgesteld om de doelstelling te beperken tot groenten en fruit. Het		Volgens de enquête in 2020 (AQ Rate) verklaart 70% van de bevolking dat er zich ten minste 1 dergelijke handelszaak in hun wijk bevindt (28% zegt meerdere, 42% zegt 1 of 2). Die enquête geeft aan dat vooral het westen en het noordwesten van Brussel het slechtst voorzien worden.						
<p></p>				Deze doelstelling wordt niet bereikt, want slechts 67,7% van de appels die in de supermarkten worden verkocht, zijn Belgisch. Sinds 2017 zien we echter een toename van 10% in de verkoop van Belgische appels ten opzichte van de verkoop van appels uit andere landen.						

Voorschrift 37 : Atrium steunen bij de ontwikkeling van een coachingsaanbod voor voedingswinkels in de kleine distributiesector	Ondersteunen van Hub Brussels voor de ontwikkeling van een coachingaanbod voor voedingszaken in de detailhandel		verlaten	Deze actie werd niet als prioritair of relevant beschouwd en werd daarom stopgezet bij de tussentijdse evaluatie van de strategie.					
Voorschrift 38 : De ontwikkeling van een duurzaam aanbod (lokaal, bio) stimuleren op de groothandelsmarkten (Mabru, Europees Centrum voor fruit en groenten, ...).			niet-ingewijden	Voor dit type project werden geen verzoeken gedaan. Het leek niet relevant dat LB een dergelijk groot project zou dragen, maar eerder zou ondersteunen. Er werd geen opportuniteit gevonden.					
Voorschrift 39 : Samenwerken met Comeos, de vertegenwoordiger van de handelssector, om een ambitieus akkoord te sluiten ter uitbreiding en promotie van het duurzame aanbod: - Het aanbod 100% Belgische producten doen toenemen: de verkoop van niet-Belgische producten stopzetten wanneer het Belgische aanbod toereikend is (bijv. appels). Een deel van de reclameruimte voorbehouden voor Belgische producten en biolabels; - Promotie voeren voor de jaarlijkse initiatieven die door haar leden worden opgezet (inclusief initiatieven voor het tegengaan van verspilling); - Aankopers in de supermarktsector opleiden inzake de principes van duurzame voeding.			gerealiseerd (recurrent)	Op 9 mei 2018 werd een engagementsverklaring van de handelssector ondertekend door enerzijds Comeos, UCM, APSIA en UNIZO en anderzijds de minister van Leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Die verklaring bevat het engagement van de 4 federaties om duurzame producten die de Good Food-principes naleven (lokale/Belgische/seizoensgebonden producten, alternatieven voor dierlijke eiwitten, producten met biolabel, fairtradeproducten ...) te valoriseren in de handelszaken die bij hen lid zijn.					
Voorschrift 40 : De supermarkketens steunen voor promotionele partnerschappen die aan de doelstellingen van de strategie beantwoorden.	Ondersteunen van verkoopsstructuren voor het ontwikkelen van	het doelpubliek werd zonet uitgebreid; niet langer alleen de grootwarenhuizen, maar ook de buurtwinkels	verlaten	Deze actie werd niet als prioritair of relevant beschouwd en werd daarom stopgezet bij de tussentijdse evaluatie van de strategie.					
Voorschrift 41 : Het duurzame aanbod op de gemeentelijke markten bevorderen: producenten met directe verkoop, bioproducten, Belgische producten en seizoensproducten in de kijker plaatsen. Bijvoorbeeld via AL21-projectoproepen.			gedeeltelijke bijdragen	Deze uitdaging werd opgenomen bij de 'gezochte' projecten van de projectoproep voor gemeenten. Een project van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe werd ondersteund.					
Voorschrift 42 : De herhaalbaarheid aanmoedigen van modellen van verkoopstructuren die duurzame voeding toegankelijker willen maken voor een publiek met een lager inkomen (sociale kruideniers, coöperatieven, ...) via opleiding en voorlichting van de projectdragers.			gerealiseerd (recurrent)	In 2016 heeft Leefmilieu Brussel een projectoproep van de GGC bestemd voor de sociale kruidenierswinkels mee gefinancierd. 7 sociale kruidenierswinkels. Good Food ondersteunt het SAGAL-netwerk. Via de projectoproep voor gemeenten en OCMW's werd de Stad Brussel ondersteund bij de realisatie van een haalbaarheidsstudie voor de oprichting van een sociale en solidaire kruidenierswinkel (online op het portaal).					
Voorschrift 43 : De haalbaarheid onderzoeken en de herhaalbaarheid steunen van nieuwe modellen voor verkoopstructuren die toegankelijk zijn voor een breed Brussels publiek, inclusief mensen met een laag inkomen.	De haalbaarheid bestuderen en de reproduceerbaarheid ondersteunen van nieuwe verkoopstructuren die toegankelijk zijn voor een groot Brussels publiek, waaronder personen met een laag inkomen. Het idee van de oprichting van ketenfederaties onderzoeken	Vraag van de adviesraad	niet-ingewijden	De supermarkt BEES Coop kreeg ondersteuning in de opstartfase van het project en stelde een vademecum op voor de burgercollectieven die hetzelfde type project willen ontwikkelen. Deze tool staat online op de Good Food-portaalsite.					
Voorschrift 44 : Samenwerken met Mobiel Brussel voor de ondersteuning van de ontwikkeling van logistieke oplossingen voor het vervoer van verse voedingsmiddelen met een beperkte impact (zachte mobiliteit, optimalisatie van de bestaande technieken, omgekeerde logistiek, ...).			niet-ingewijden	Er vonden verschillende gesprekken plaats met Brussel Mobiliteit, met name over het delen van bevindingen, projectonderwijs, contacten en studies. Er vloeiende in deze fase geen concrete samenwerking uit voort.					
Voorschrift 45 : Lijsten met leveranciers van Belgische producten online zetten om te beantwoorden aan de behoeften van horecabedrijven/kantines en bestaande kaarten verspreiden om de producenten en de consumenten bij elkaar te brengen (Bioguide, SAGAL's, ...).			gerealiseerd (recurrent)	Leefmilieu Brussel ontwikkelde een gids met Good Food-handelszaken op de portaalsite www.goodfood.brussels. Momenteel zijn er 134 handelszaken geregistreerd, naast de restaurants en kantines met Good Food-label (dat waren er eind 2018 41).					
Voorschrift 46 : De verkoop van de voorstedelijke productie op de Brusselse markt bevorderen via de promotie van de voorstedelijke producenten onder de lokale spelers inzake de ontwikkeling van korte ketens (zoals de SAGAL's, de beheerders van de gemeentelijke markten in Brussel, ...).	Naast het begunstigen van de commercialisering van de stadsnabije productie op de Brusselse markt, acties ontwikkelen om op ambitieuze wijze de stadsnabije productie naar de Brusselse markt te heroriënteren en zo bij te dragen tot de ontwikkeling van een Brusselse voedselgordel. De stadsnabije producenten sensibiliseren rond het ontwikkelen van een productie die beantwoordt aan de noden van de Brusselaars, rond de opportuniteiten die de Brusselse markt biedt en samenwerking aanmoedigen tussen de actoren uit de rand en Brusselse actoren met het oog op een heroriëntering van de productie naar Brussel.	herformulering om ambitieuzer en preciezer te zijn	niet-ingewijden	Er werd een speeddate-evenement georganiseerd om de Good Food-producenten en -verwerkers in contact te brengen met de professionele aankopers (kantines, restaurants, hotels ...). BEW ondersteunde het Steunpunt Korte Keten bij een project over de oriëntatie van Pajottenland-Brussel naar de Brusselse markt. Begin 2021 zal een Facilitator worden aangesteld die zal werken aan de herlokalisatie van de ketens, de toegang tot de overheidsopdrachten voor de producenten enz.					
	Bij wijze van test projecten rond de verschuiving van voedingspatronen ontwikkelen op basis van grondgebieden waarop in dezelfde periode acties ter bevordering van vraag en aanbod ontwikkeld worden bij alle doelgroepen (cf. pijler 3: verschuiving van de vraag)	Draagt bij tot de doelstelling uit de strategie om een voedingssysteem te ondersteunen dat toegankelijk is voor iedereen	niet-ingewijden	In deze fase is er enkel vooruitgang op het vlak van denkoefeningen en enquêtes.					
	Ondersteunen van de ontwikkeling van innovatieve logistieke oplossingen die de bevoorrading van professionelen (restaurants, kantines, handelszaken, ...) met Good Food-producten vergemakkelijken	Draagt bij tot de heroriëntering van lokale, stadsnabije en Belgische producten naar Brussel	gerealiseerd (recurrent)	Via de projectoproep BeCircular ondersteunde het Gewest eveneens logistieke projecten om de toegang tot Brussel voor lokale producenten te bevorderen. Het gaat om een totaalbedrag van 587.500 euro (Terroirist, Biologicist BXL en Bioplatform (Färm.coop), Rady (Roots), Sociagoo (Manufast), Restaurer (Au Marché Noir) en Belgomarkt).					
Actie 4: Een duurzame en gehertokaliseerde voedselbewerking tot stand brengen									
Doelstelling : 1 opleiding per jaar voor bestaande verwerkers over de principes van een duurzaam voedingssysteem;									
Doelstelling : 1 opleiding per jaar voor nieuwe, duurzame verwerkers over de principes van een duurzaam voedingssysteem.									
Voorschrift 47 : De bestaande spelers informeren over de principes van duurzame voeding en hen praktische, progressieve tips bieden.			niet-ingewijden	Niet opgestart door gebrek aan human resources.					

Voorschrift 48 : Met FEVIA samenwerken aan de organisatie van opleidingen en de verspreiding van hulpmiddelen inzake de principes van een duurzaam voedingssysteem onder haar leden.	Met Fevia een samenwerkingsakkoord opstellen om de omschakeling van de verwerkers naar een Good Food-benadering aan te moedigen en te ondersteunen (zie pijler 7). Dit akkoord zal in het bijzonder betrekking hebben op de opleiding en de verspreiding van instrumenten en zal acties in de strijd tegen voedselverspilling bevatten	uitbreiding van de scope: de samenwerking met Fevia zal zich niet beperken tot het opleiden van de leden;	niet-ingewijden	Deze actie wordt uitgesteld tot de nieuwe strategie (niet relevant om aan het einde van de strategie op te starten).						
Voorschrift 49 : De invoer van projecten voor de verwerking van niet-verkochte voedingsmiddelen steunen om zo de voedselverspilling tegen te gaan (zie actielijn voedselverspilling).			gedeeltelijke bijdragen	Via het gewestelijke initiatief BeCircular worden projecten ondersteund rond de verwerking van onverkochte goederen (Fruitopia, Fruit Collect, EnVie, Les Gastrosophes, TRAVIE, No Waste, Re-work ...). Naar schatting zou sinds 2016 91.200 kg aan onverkochte goederen zijn hergebruikt via de ondersteunde projecten.						
Voorschrift 50 : De opleiding van nieuwe duurzame verwerkers steunen die hun activiteiten willen starten, in aanvulling op de bestaande begeleiding bij de oprichting van een onderneming in Brussel.			gedeeltelijke bijdragen	Crédal werd ondersteund bij de co-cooking-opleidingscyclus.						
Voorschrift 51 : Analyses en adviezen bieden via het geaccrediteerde laboratorium Brucefo om voedingsbedrijven te helpen bij het behoud en de verbetering van de kwaliteit van hun producten.			gerealiseerd (recurrent)	BRUCEFO voert analyses uit van grondstoffen, halfafgewerkte producten en afgewerkte producten. Jaarlijks worden er tussen de 2.500 en 3.000 monsters geanalyseerd door het laboratorium.						
ACTIELIJN 3: BEGELEIDING VAN DE OVERGANG VAN DE VRAAG VOOR IEDEREEN										
Actie 1: Begeleiding van burgers en gezinnen naar een overgang in de dagelijkse praktijk op vlak van voeding										
Objectif stratégique : voir vision	zie visie	integreren van dierenwelzijn								
• In 2020, legt 90% van de Brusselaars een link tussen voeding en klimaat.	nihil	nihil		In 2020 (AQ Rate) legt 77% van de Brusselaars een link.						
• In 2020 kan 30% van de populatie (verspreid over alle doelgroepen) een correcte definitie geven van het concept "Good Food" en motiveert dit concept hen om hun voedingsgedrag aan te passen		de doelstelling zoals uitgedrukt is niet meetbaar, want mengeling van verschillende aparte aspecten		De doelstelling kan niet als dusdanig worden geïdentificeerd. In 2020 (AQ Rate) heeft 13% van de bevolking gehoord over de Good Food-strategie; 22% kent het Good Food-webportaal. Het gaat voornamelijk om de 16-34-jarigen, de actieve bevolking, Brusselaars die tot de hogere sociale klassen behoren (1-2) uit het centrum en zuidoosten en eerder buitenlanders of van buitenlandse origine.						
• In 2020 heeft 60% van de bevolking de perceptie dat duurzaam eten niet duurder is (vooral onder de kwetsbaarste bevolkingsgroepen).	nihil	nihil		In 2018 en 2020 (Sonescom, AQ Rate) denkt 36% van de bevolking dat duurzaam eten niet duurder is (tegenover 32% in 2016).						
• In 2020 geeft 60% van de bevolking aan minder vlees te eten; 30% eet minstens een keer per week vegetarisch (14% in 2014).	Tussen 2015 en 2020, vermindering van de vleesconsumptie van gezinnen met 15%	Objectieve maatregel die een aanvulling vormt op de gegevens uit enquêtes		Het consumptiecijfer van vlees is niet beschikbaar. Enquête 2020 (AQ Rate): 3% is vegetariër, 36% is flexitariër (eet 3 dagen geen vlees), 8% eet 1 dag geen vlees, 52% eet bijna elke dag vlees. Enquête iVOX van EVA (2020): het percentage alleseters daalde van 78% (2016) naar 57% (2020), dat is een daling met 21%. Gezinsbudgetten: tussen 2014 en 2018 daalde het budget voor 'vlees' van 389 euro naar 372 euro (of van 21,3 naar 18% van het voedingsbudget).						
• In 2020 blijkt uit een onderzoek naar het budget van de (Brusselse) huishoudens dat het aandeel van de uitgaven voor fruit en groenten in dit budget met 5% is gestegen (in vergelijking met 2012).	nihil	nihil		Volgens de enquête over het gezinsbudget besteedden de Brusselaars in 2012 16,74% van hun totale voedingsbudget aan groenten en fruit. Dat percentage stijgt naar 19,1% in 2014 en naar 20,1% in 2016, d.w.z. een stijging van 3,36%. Gegevens 2018: 470 euro/p/jaar voor groenten en fruit = 23%, d.w.z. een stijging van meer dan 6% (doelstelling bereikt).						
• In 2020 heeft 80% van de bevolking minstens één keer een Brussels product gekocht.		Niet meetbaar: er werd geprobeerd om dit te meten door bevraging, maar de interpretatie van het begrip "Brusselse producten" varieert van persoon tot persoon (begrepen als "gekocht in Brussel")		Deze doelstelling is niet als dusdanig identificeerbaar door de verkeerde interpretatie en de niet-identificatie van de Brusselse producten. 2020 (AQ Rate): 51% van de bevolking zegt de voorkeur te geven aan producten van Belgische oorsprong.						
• In 2020 wordt de helft minder verse niet-seizoensproducten gekocht.		Niet meetbaar: dit gegeven zou enkel via bevraging beschikbaar zijn, maar de werkelijke kennis van de bevolking over de seizoenen maakt coherente antwoorden niet mogelijk		Deze doelstelling is niet als dusdanig meetbaar. In 2020 (AQ Rate) consumeert 69% van de bevolking zeer regelmatig vers fruit en verse groenten (4% nooit of bijna nooit). 60% van de bevolking verklaart zo veel mogelijk seizoensproducten te consumeren.						
	Tussen 2015 en 2020 zegt 40% van de bevolking een gedragswijziging te hebben aangenomen, waaronder: o Meer groenten en fruit consumeren o Minder vlees consumeren o Meer verse producten consumeren o Minder voedsel verspillen o Meer Belgische producten kopen o Meer uit korte ketens kopen o Meer seizoensproducten in België kopen. - meer biologische producten kopen	Deze doelstelling is concreet gericht op gedragswijzigingen op het vlak van voeding en vervangt de geschrapte doelstellingen		2020 (AQ Rate): 33% van de bevolking verklaart al veel 'duurzame' voedingswaren te consumeren (doorgaans lokale voedingswaren, seizoensgebonden voedingswaren, minder vlees, biologische voedingswaren ...). 23% van hen doet dat sinds 1 jaar of minder (NB: coronacrisis -5% sinds minder dan 6 maanden). 18% doet dat sinds 1 tot 2 jaar. 16% al meer dan 2 jaar.						
Voorschrift 52 : Een basisopleiding rond duurzame voeding aanbieden voor lokale overheidsspelers of professionele verenigingen die op dit moment actief zijn, ter begeleiding van huishoudens (en met name de multiculturele en kwetsbare doelgroepen); opleiding inzake het gebruik van de beschikbare hulpmiddelen.			gedeeltelijke bijdragen	LB organiseerde een opdracht voor Schakelfacilitator (pilotproject) – begeleiding en individuele ondersteuning (2018-2019) met als taak de schakelfiguren op te leiden en te begeleiden. Een honderdtal deelnemers kreeg een opleiding in een of meerdere opleidingsmodules die werden aangeboden in het kader van de Schakelfacilitator. Nog in dat kader was er een specifieke opleiding						

<p>Voorschrift 53 : Duurzame voeding opnemen in de opleidingen voor de professionals die contact hebben met de bevolking, in lijn met de consumptie en de gezondheid (sociaal assistenten, ...), teneinde de promotie van duurzame voeding beetje bij beetje zelfstandiger te maken.</p>			gedeeltelijke bijdragen	Er werd een haalbaarheidsstudie uitgevoerd. Die studie identificeert de opleidingen van de sociale beroepen, de Good Food-principes die worden besproken en de actiehefbomen om de uitdagingen van duurzame voeding in deze richtingen te ondersteunen. De vzw RDC krijgt eind 2020/2021 ondersteuning om de aanbevelingen van deze studie verder uit te diepen en de acties uit te voeren.						
<p>Voorschrift 54 : Op gewestelijk niveau een pool van professionele facilitatoren/coaches/animators inzake duurzame voeding aantrekken of opleiden om te voldoen aan de vraag/behoefte van lokale spelers (presentaties, informatieavonden, advies en realisatie van projecten, ...).</p>	nihil	nihil	gedeeltelijke bijdragen	In 2016 lanceerde LB een project rond kwetsbare groepen waarbij 12 organisaties werden opgeleid en begeleid. LB organiseerde in 2017 opleidingen voor schakelfiguren, gericht op de professionele sociale en culturele actoren, met als doel hen te begeleiden bij de organisatie van animatiesessies rond duurzame voeding voor hun publiek (36 personen/verenigingen werden opgeleid). In 2018 werd een 'Good Food-schakelfacilitator' aangesteld met als doel de schakelfiguren te begeleiden: helpdesk om vragen te beantwoorden, opleidingsprogramma op maat, individuele begeleiding op aanvraag en ondersteuningsbeurs voor de lancering						
<p>Voorschrift 55 : De boodschappen van "ambassadeurs" – bekende persoonlijkheden in de domeinen gastronomie/gezondheid/genieten – samenbrengen en breed verspreiden.</p>	nihil	nihil	gerealiseerd (niet recurrent)	In 2016 werden filmpjes gemaakt met bekende Brusselaars: Adrien Devyver, Kim Gevaert, Joëlle Scoriels, Walid, Typique en Abdel en vrei. In 2017 werden er filmpjes gemaakt in de vorm van muziekclips met de Brusselse rapgroep 'PANG!'. In 2018 werd een netwerk van Good Food-ambassadeurs gelanceerd. In 2020 bestaat dat netwerk uit 15 professionele ambassadeurs en 8 burgerambassadeurs. Iedere ambassadeur wordt voorgesteld aan de hand van een beschrijvende fiche en een filmpje over zijn Good Food-aanpak. Hun getuigenissen en tips & tricks kleurden de Facebookpagina van Good Food Brussels van 2018 tot 2020. De ambassadeurs werkten ook mee aan de verspreiding van						
<p>Voorschrift 56 : Een netwerk van vrijwillige schakelfiguren uit de bevolking ("meesters") aantrekken, opleiden en begeleiden die bereid zijn zich te engageren voor het verspreiden van duurzame handelwijzen inzake de voeding onder hun medeburgers. Deze "meesters" dienen onder de volledige bevolking te worden aangetrokken, rekening houdend met de diversiteit (sociaal, multicultureel, ...).</p>	nihil	nihil	gerealiseerd (recurrent)							
<p>Voorschrift 57 : Betrokkenheidsprojecten van burgers ontwikkelen en steunen (bijv. "Donderdag Veggie") om de bevolking tot actie te bewegen.</p>	nihil	nihil	gedeeltelijke bijdragen	In 2020 lanceerde de subsidieerde vzw EVA, de initiatiefnemer van Donderdag Veggie, een Veggie Challenge voor de Brusselaars. De bedoeling was de Brusselaars aan te moedigen om minder vlees te eten of om de uitdaging aan te gaan een maand lang geen vlees te eten. De deelnemers kregen informatie over het thema en ontvingen ook vegetarische recepten. 1.148 Brusselaars namen deel aan de uitdaging. Uit de evaluatie blijkt dat het aandeel flexitariërs en						
<p>duurzame voeding richting de burgers binnen de activiteiten van met name lokale schakelfiguren, afgestemd op specifieke doelgroepen, waarbij wordt gestreefd naar bewustmaking door "doen" (cursus gezond, gemakkelijk, voordelig koken, ...), door "beleven" en door uitwisseling. Gedurende het 1ste jaar, met het oog op een zelfstandige voortzetting, de lokale structuren steunen die die steun behoeven (maximaal 20 projecten per jaar) en hulpmiddelen aanbieden.</p>	nihil	nihil	gedeeltelijke bijdragen	In 2016 lanceerde LB een project rond kwetsbare groepen waarbij 12 organisaties werden opgeleid en begeleid. LB organiseerde in 2017 opleidingen voor schakelfiguren, gericht op de professionele sociale en culturele actoren, met als doel hen te begeleiden bij de organisatie van animatiesessies rond duurzame voeding voor hun publiek (36 personen/verenigingen werden opgeleid). In 2018 werd een 'Good Food-schakelfacilitator' aangesteld met als doel de schakelfiguren te begeleiden: helpdesk om vragen te						
<p>Voorschrift59 : Steun bieden aan verenigingen met een gewestelijke actieradius die gezinnen bewustmaken van duurzame voeding (bijvoorbeeld: Rencontre des Continents, SAGAL's (Solidaire AankoopGroepen voor Artisanale Landbouw), EVA (Ethisch Vegetarisch Alternatief), Groen en blauw huis, ...).</p>	nihil	nihil	gerealiseerd (recurrent)	Ondersteuning aan verenigingen via het subsidiebeleid: Rencontre des Continents (financiering voor de basisopdrachten), SAGAL, Groen en blauw huis, EVA (veggie).						
<p>voeding ontwikkelen via de bestaande gewestelijke instrumenten (Lokale Agenda's 21, Participatieve duurzame wijken, Duurzame wijkcontracten, projectoproepen onder burgers): --> Ervoor zorgen dat de methodologische begeleiding van deze projecten plaatsvindt in samenhang met de gewestelijke strategie en prioriteiten; --> De ervaringen en actiemethodes inzake duurzame voeding die het meest relevant zijn, zullen voor algemene toepassing worden voorgesteld via de bestaande projectoproepen voor deze gewestelijke hulpmiddelen (oproep duurzame wijk, themaoproep</p>	nihil	nihil	gerealiseerd (recurrent)	Integratie van de Good Food-prioriteiten in de projectoproepen voor gemeenten en OCMW's, burgercollectieven (Vooruit met de wijk), bedrijven (BeCircular) en via de specifieke projectoproepen van Good Food in 2017, 2018 en 2019.						
<p>Voorschrift 61 : Een expertise ontwikkelen inzake de methoden voor gedragsverandering met betrekking tot duurzame voeding bij specifieke doelgroepen (met name lage inkomens) en met betrekking tot de consumptiewijzen door: -->financiering van actieonderzoeken rond de belemmeringen/hefbomen voor gedragsveranderingen onder specifieke doelgroepen en rond het testen van consumptiemodellen; -->steun aan een pool van deskundigen die aanbevelingen zullen opstellen en verspreiden, onverenigbaarheden tussen de geobserveerde aanbodmodellen en de verwachte vraagmodellen aan het licht brengen, enz. (deze pool van deskundigen zal verbonden zijn aan de structuur van transversale deskundigen – zie de actielijngovernance).</p>	nihil	nihil	niet-ingewijden	Tijdens enkele commissievergaderingen en de WG van de strategie werd dit onderwerp deels besproken, maar er is geen gestructureerde expertise in deze fase.						

beschikking stellen, vooral voor de schakelfiguren en de ambassadeurs. De nieuwe of herziene hulpmiddelen zullen worden gerealiseerd in samenwerking met de spelers in het veld: -->Prioritair ontwikkelen van tools om het aanbod in kaart te brengen (duurzame restaurants, winkels met een duurzaam aanbod, ...); -->Ontwikkelen van tools inzake de kosten; -->Een reeks hulpmiddelen ontwikkelen en actualiseren: applicatie "4 seizoenen", brochures, agenda, ...	nihil	nihil	gedeeltelijke bijdragen	Vooraleer er nieuwe tools worden ontwikkeld, wordt een inventaris opgemaakt (NL en FR) van de beschikbare tools rond het thema duurzame voeding. De inventaris is beschikbaar in het Nederlands en in het Frans op de Good Food-portaalsite en er is een fiche aangemaakt voor de top 10 van de tools. In 2020 kwam er een nieuwe website, Recepten 4 Seizoenen. Het aanbod is deels in kaart gebracht op de Good Food-portaalsite (bij 'Gids'). Tools over voedselverspilling werden aangemaakt via de ondersteunde projecten en zijn beschikbaar bij de hulpmiddelen op					
	Ondersteunen van de oprichting van lokale collectieven rond de verschuiving van voedingspatronen op het niveau van de wijken (in samenwerking met de actoren op het terrein). Bij wijze van test projecten rond de verschuiving van voedingspatronen ondersteunen op basis van grondgebieden waarop in dezelfde periode acties ter bevordering van vraag en aanbod ontwikkeld worden bij alle doelgroepen (cf. pijler 2) Hiervoor synergie zoeken met lokale dynamieken en bestaande projecten.	Het komt erop aan een nieuwe, meer systemische, complementaire benadering aan te nemen, die de burger in zijn context beschouwt en dus niet langer louter gericht is op individuele gedragswijzigingen. Tegelijkertijd moet een territoriale benadering (met alle	niet-ingewijden	In deze fase is er enkel vooruitgang op het vlak van denkoefeningen en enquêtes.					
Actie 2: Bewustmaking van de toekomstige generaties									
De globale doelstelling van de door Leefmilieu Brussel voorgestelde actie inzake milieueducatie is de motivatie en begeleiding van scholen (directie, docenten) om hen aan te zetten tot individueel en collectief gedrag ten voordele van het milieu. De link tussen pedagogie en gedragsverandering valt niet te ontkennen. Dit maakt de kern uit van de volledige milieueducatiestrategie.									
• In 2020 neemt 10% van de Brusselse leerlingen deel aan een pedagogische activiteit in verband met duurzame voeding.				Uit de inschrijvingscijfers voor de voedings- en moestuinprojecten bleek dat gemiddeld 10% van de leerlingen in het BG gesensibiliseerd is, aangezien meer dan 24.000 leerlingen een activiteit bijwoonden en/of betrokken waren bij een project rond leefmilieu/moestuinen.					
opgestart en begeleid (waarbij de in de voorgaande jaren gesteunde moestuinen blijven worden opgevolgd en de daadwerkelijke integratie van het moestuinproject binnen de dagelijkse activiteiten van de school wordt nagegaan).				Deze doelstelling is bereikt. Sinds 2015 werden meer dan 10 nieuwe moestuinen per jaar aangelegd. 59 scholen kregen immers begeleiding bij de aanleg van hun moestuin en 109 scholen kregen hulp bij het behoud van hun moestuin.					
	In 2020 zet 70% van de scholen die een schoolproject rond voeding en/of moestuinen hebben uitgevoerd hun sensibilisering rond voeding voort dankzij het opgezette project.	doelstelling complementair met 2 vorige: eens de moestuinen (of andere projecten) opgezet zijn, is het logisch om de voortzetting ervan te		Er werd een enquête uitgevoerd bij de scholen die tussen 2015 en 2020 de hulp van Leefmilieu Brussel inriepen voor hun moestuin, om na te gaan of hun moestuin nog steeds bestaat. 75% van de scholen geeft aan dat hun moestuin nog steeds regelmatig wordt					
Voorschrift 63 : Nieuwe scholen motiveren om projecten op te zetten door goede praktijkvoorbeelden door te geven en bestaande projecten op pedagogisch niveau te valoriseren via: -->internationale pedagogische erkenning via het label Eco-schools; -->het Bubble-netwerk en de daarbij horende uitwisselingen en ontmoetingen tussen leerkrachten inzake het thema duurzame voeding; -->betrokkenheid van de verschillende instanties die de verschillende schoolnetwerken vertegenwoordigen.			gerealiseerd (recurrent)	Het contact en de motivatie van de scholen wordt regelmatig onderhouden dankzij het Bubble-netwerk. Dankzij de erkenning via het 'Eco-Schools'-label zijn de scholen beter betrokken bij hun project en worden hun inspanningen ook internationaal erkend. Dankzij de acties kon ook de steun aan het verenigingsleven worden versterkt en werd Good Food steeds meer geïntegreerd in de kantines en de voeding van de scholen via de labels Good Food en Eco-Schools of via het programma 'Fruit en groenten op school'. 45 scholen kregen het label Good Food of Eco-Schools. Het programma 'Fruit en groenten op school' bereikte dan weer gemiddeld 126 scholen en meer dan 30.000 leerlingen per jaar. Het Bubble-netwerk blijft groeien en telde in september 2020 1.203 leden. Er is nog een werk met de					
Voorschrift 64 : De onderwijsteams opleiden inzake duurzame voeding via verplichte bijscholingsmodules voor leerkrachten, onderwijsdagen voor de directies, informatie- en opleidingsessies in het kader van de basisopleiding van leerkrachten, ...			niet-ingewijden						
opzetten inzake duurzame voeding en projecten organiseren voor het 5e en 6e secundair onderwijs: -->verrijking van het huidige aanbod met een luik rond "kennismaking met het vegetarisme" via bijvoorbeeld degustaties en een "project tegen voedselverspilling" met prioriteit voor scholen in het kader van projecten voor duurzame kantines; -->steun aan en ontwikkeling van communicatieacties voor de scholen (type GoodPlanet Actions) en de ouders; -->ondersteuning van de ontwikkeling, de actualisering en de verspreiding van leerpakketten inzake duurzame voeding voor spelers in het onderwijs; -->ontwikkeling van moestuin- en productieprojecten op scholen, de modaliteiten van het kortketenaanbod bekendmaken en banden leggen met lokale producenten; -->het animatieaanbod rond duurzame voeding en stadslandbouw voortzetten binnen leerboerderijen in het Gewest, dit aanbod			gerealiseerd (recurrent)	Het aanbod evolueert constant en wordt voortdurend aangepast aan de behoeften en dynamieken. In 5 jaar tijd werden 489 projecten en/of activiteiten aangevraagd. Samen met het verenigingsleven wordt momenteel een pedagogische aanpak gericht op het secundair onderwijs uitgewerkt. Er werden workshops over de vegetarische keuken en rond verspilling georganiseerd in de secundaire scholen. De pedagogische tools worden bijgewerkt en de partners die over pedagogische tools beschikken, krijgen ondersteuning. De vzw 'Réseau Idée' krijgt ondersteuning bij de aanmaak en het behoud van een database en pedagogische koffertjes over duurzame voeding. In totaal zijn er 1.119 tools over de thema's voeding, tuin en/of landbouw beschikbaar of vindbaar met deze trefwoorden. De moestuinprojecten zijn goed uitgebouwd maar in deze fase werd er nog geen productieve moestuin aangelegd in de scholen. De ondersteuning voor pedagogische boerderijen blijft bestaan en bereikt bijna 20.000 leerlingen per jaar.					
Voorschrift 66 : Projecten opzetten om de ouders te betrekken bij de voeding, onder meer in samenwerking met ouderverenigingen, zoals bijvoorbeeld het aanbieden van duurzame gerechten tijdens feestmaaltijden op school / in de crèche, ...			doorlopend	In 2019/2020 werd de pedagogische tool 'Jim Wortel' ontwikkeld en getest door leerkrachten. Jim Wortel legt de link tussen de school en het thuisfront. De definitieve tool zal klaar zijn tegen de start van het nieuwe schooljaar 2021/2022 en zal zowel ouders als leerlingen sensibiliseren en betrekken bij de Good Food-aanpak op school.					
Voorschrift 67 : Voorbeeldprojecten ontwikkelen waarbij de school een schakelfiguur vormt voor duurzame voeding in de wijk, met bijvoorbeeld projecten om een duurzaam aanbod te ontwikkelen van door de kinderen bereide gerechten die door de ouders kunnen worden gekocht, ontwikkeling van SAGAL's op scholen en crèches, ontwikkeling van moestuinen die werkelijk productief zijn, ...	Voorbeeldprojecten ontwikkelen waarbij de school verbonden wordt aan haar wijk, met bijvoorbeeld projecten om een duurzaam aanbod te ontwikkelen van door de kinderen bereide gerechten die door de ouders kunnen worden gekocht, ontwikkeling van SAGAL's in scholen en crèches, ontwikkeling van moestuinen die werkelijk productief zijn, ...	De school als referentieactor van de wijk is te sterk	gedeeltelijke bijdragen	Er zijn enkele pilootprojecten georganiseerd in de scholen. Deze projecten hebben in sommige gevallen geleid tot concrete resultaten, zoals een receptenboekje of een businessplan (beschikbaar op de Good Food-portaalsite). 3% van de aangelegde moestuinen zijn productieve moestuinen en 35% heeft voldoende productie om te laten proeven en workshops te organiseren. Bij de start van het schooljaar 2019 werden 2 SAGAL's voor scholen georganiseerd.					

Voorschrift 68 : De institutionalisering van milieueducatie (en in het bijzonder de educatie rond duurzame voeding) binnen het onderwijs voortzetten via het pedagogische werk van de "Rondetafelgesprekken", het samenwerkingsakkoord met de Federatie Wallonië-Brussel en de coördinatie en uitwisseling met het door de Vlaamse Gemeenschap en de VGC ontwikkelde programma.			doorlopend	In het kader van de samenwerkingsovereenkomst zijn in 2018 twee werkgroepen rond voeding (FR en NL) opgericht. De Franstalige werkgroep kwam al tot enkele resultaten en samenwerkingen en zal in januari 2021 opnieuw worden gestart. De Nederlandse werkgroep kreeg geen gevolg.					
Voorschrift 69 : Synergieën tot stand brengen met de programma's van de Federatie Wallonië-Brussel en de VLOR (Vlaamse Onderwijsraad) inzake "gezondheid op school" in het kader van hun voedingsluik.			doorlopend	De werkgroep rond voeding samen met de FWB leidde tot enkele samenwerkingen. De scholen die in 2018/2019 werden opgevolgd door Leefmilieu Brussel kregen financiële steun van de Federatie Wallonië-Brussel in het kader van een projectoproep rond gezonde					
	projecten ontwikkelen die een verschuiving van de voedingspatronen van kinderen op school en buiten de schoolkantines mogelijk maken: "Boterhammen" "soep als tussendoortje", ondersteunen van kleine, duurzame winkels, ontwikkelen van instrumenten/acties om de ouders te sensibiliseren over de inhoud van tussendoortjes en	Gelet op de vaststelling dat warme maaltijd zelden genomen worden (25% van de kinderen in basisscholen, 15% in het middelbaar) komt het er ook op aan om te werken aan	doorlopend	De tool Jim Wortel legt de link tussen de school en het thuisfront. Deze tool werd in 2019/2020 ontwikkeld en getest door leerkrachten. De definitieve versie van de tool is een hulpmiddel om samen met het gezin de uitdaging aan te gaan rond tussendoortjes en boterhammen. De definitieve versie van de tool zal klaar zijn voor de start van het					
ACTIELIJN 4: ONTWIKKELING VAN EEN DUURZAME, AANTREKKELIJKE "GOOD FOOD"-VOEDSEL-CULTUUR									
Actie 1: Ontwikkeling van het concept "Good Food.brussels"									
<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen van een inclusieve, eenvoudige, samenbrengende communicatie; • Zin geven in en aan verandering van het voedingsgedrag. 									
In 2020 is 10% van de Brusselaars (binnen alle doelgroepen: huishoudens, kantines, restaurants, scholen, ...) betrokken bij een "good food"-benadering.				<p>Voor de burgers: De doelstelling is niet als dusdanig meetbaar: er is geen Good Food-label of -identificatie voor de toepassing van duurzamere voeding. 2020 (AQ Rate): 33% van de bevolking verklaart al veel 'duurzame' voedingswaren te consumeren (doorgaans lokale voedingswaren, seizoensgebonden voedingswaren, minder vlees, biologische voedingswaren ...). 23% van hen doet dat sinds 1 jaar of minder (NB: coronacrisis - 5% sinds minder dan 6 maanden). 18% doet dat sinds 1 tot 2 jaar. 16% al meer dan 2 jaar. 11% van de bevolking verklaart dat bijna 100% van zijn voedingsaankopen 'duurzaam' zijn. Slechts 6% zegt dat geen van zijn voedselaankopen duurzaam is, en 12% weet het niet.</p> <p>Voor de kantines: Sinds 2015 werden 309 organismen bereikt via opleidingen, begeleiding en de helpdesk, goed voor 19% van de instanties met een kantine en 42% van de maaltijden in Brussel.</p> <p>Voor de scholen: 34% van de scholen heeft de voorbije 5 jaar een GF-project georganiseerd (241 instellingen); 10% van de leerlingen</p>					
Voorschrift 70 : Alle projecten inzake duurzame voeding van het Gewest samenbrengen binnen het concept en de verenigende dynamiek "GoodFood". Die samenhang zichtbaar maken via het gebruik van het "GoodFood"-logo, ook op het niveau van de erkenningsystemen.			gerealiseerd (recurrent)	<p>het Good Food-logo wordt gebruikt op alle communicatiekanalen en er wordt ook aan alle ondersteunde projecten gevraagd om het te gebruiken.</p> <p>De kantines en restaurants die voldoen aan de duurzaamheidscriteria krijgen een Good Food-label en ze ontvangen de tools die specifiek zijn voor dat label.</p> <p>De verenigingen en commerciële actoren (restaurants, winkels, productie) staan allemaal op de Good Food-portal en hebben</p>					
Voorschrift 71 : Het concept "GoodFood", de bijbehorende criteria en de erbij betrokken spelers bekend maken via alle communicatietools van Leefmilieu Brussel en de GOB, met name via webapplicaties (geografische lokalisatie voor relevante spelers / acties).			gerealiseerd (recurrent)	<p>Zie voorschrift 70</p> <p>Een van de communicatietools van Good Food is een gids op de Good Food-portal met een lokalisatiefunctie om de Good Food-gids ook op mobiele toestellen te kunnen gebruiken.</p>					
Voorschrift 72 : Iedereen bij het concept betrekken via engagementsprojecten (handvesten, uitdaging, ...).			gedeeltelijke bijdragen	Het enige engagementsproject dat werd geselecteerd is de 'Veggie Challenge' die in 2020 werd georganiseerd door EVA (engagement om 1 maand geen vlees te eten of om de vleesconsumptie te verminderen).					
Voorschrift 73 : Leefmilieu Brussel en de GOB zullen zorgen voor regelmatige gewestelijke communicatie die enerzijds gericht is op zichtbaarheid en gewestelijke samenhang voor de lokale acties (met inbegrip van valorisatie van die acties) en anderzijds op prioritaire thema's binnen de strategie (lokaal, vlees, verspilling). Deze communicatie zal innovatieve projecten en succesverhalen in de kijker plaatsen.			gedeeltelijke bijdragen	<p>Leefmilieu Brussel organiseerde een gewestelijk evenement gebaseerd op de lokale actoren (de Good Food-ontmoetingen) in 2017 (1.500 personen en 75 activiteiten), 2018 (3.500 bezoekers voor 120 activiteiten) en 2019 (3.700 personen voor 80 activiteiten). De ontmoetingen waren een gelegenheid om diegenen die de Good Food-aanpak in Brussel al toepassen in de kijker te zetten. Zo kreeg hun Good Food-aanpak meer visibiliteit via concrete getuigenissen en konden ze het publiek de mogelijkheid bieden om mee te werken aan prioritaire thema's zoals productie, consumptie, keuken en minder verspilling.</p>					
Voorschrift 74 : Leefmilieu Brussel zal ook zorgen voor de bewustmaking van de doelgroepen via een reeks jaarlijks terugkerende evenementen: -->jaarlijkse ontwikkeling van het "moestuinseizoen" in samenwerking met de gemeenten en lokale spelers; -->steun aan ontdekkings- en degustatie-initiatieven en contactmomenten met de producenten tijdens specifieke, nog te creëren (van het type "Taste of Brussels") en reeds bestaande (Irisfeest, Landelijk Brussel, ...) gewestelijke evenementen; -->acties opnemen op internationale dagen (vegetarisme, toegang tot voeding, ...);			gedeeltelijke bijdragen	<p>In 2017 werd beslist om dagen rond 'Telen in de stad' samen te voegen met het Good Food-weekend om zo te komen tot de 'Good Food-ontmoetingen' (zie voorschrift 73 voor de Good Food-ontmoetingen en voorschrift 19 voor Telen in de stad). In 2016 stonden we Taste of Brussels en hielden we er een Good Food-stand. Bij verschillende gelegenheden werden er Good Food-informatiestands gehouden (bijvoorbeeld bij het Tomatenfeest in 2016 en 2019) en vooral in 2016, het jaar van de lancering van de strategie.</p> <p>Integratie van acties in internationale dagen: / Onze partners zoals de Moestuinmeesters zijn aanwezig op tal van</p>					
Actie 2: De kapitalisatie en verspreiding van de beschikbare informatie verzorgen									
Kwalitatieve doelstelling : De uitwisseling en verspreiding van informatie verzekeren									

Voorschrift 75 : Ontwikkelen en dynamiek verlenen aan een webportaal voor kapitalisatie en valorisatie: "goodfood.brussels". Ontwikkelen van webapplicaties om de geolokalisatie van "Good Food"-spelers te vereenvoudigen (spelers die in het engagements-/erkenningssysteem zijn opgenomen, waaronder in de eerste plaats restaurants).			gerealiseerd (recurrent)	De portaalsite goodfood.brussels werd gelanceerd in 2016 en bevat nieuws, publicaties, opleidingen, filmpjes ... Het platform is een participatief platform, aangezien alle Good Food-actoren er hun eigen informatie kunnen opzetten en het platform zo mee aanvullen. Tussen 2016 en 2020 telde het portaal bijna 400.000 gebruikers (van wie 65% Brusselaars), goed voor bijna 812.000 page views.					
Voorschrift 76 : Binnen het project "Boeren Brussel Paysans (Agrobiopool EFRO)" een gewestelijk informatiecentrum openen inzake duurzame voeding en stadslandbouw.			verlaten	Omdat het project niet centraal gelegen is in het Gewest, werd dit niet meer als opportuun beschouwd. Binnen het project BBP is er wel een passief infopunt voorzien (gelinkt aan een toekomstig verkooppunt), maar niets ambitieuzers. Er werd daarentegen beslist om gespecialiseerde informatiecentra op te richten die onder meer instaan voor de uitwisseling, toepassing en					
Voorschrift 77 : Jaarlijkse uitwisselingsbijeenkomsten organiseren: -->een jaarlijkse ontmoeting tussen professionals (schakelfiguren, spelers) met het oog op de kapitalisatie, de uitwisseling en de valorisatie van "Good Food"-acties en -spelers en de verspreiding van hun realisaties, studieresultaten, enz.; -->een jaarlijkse informatie-uitwisselingsbijeenkomst met de netwerken van schakelfiguren (vrijwilligers en verenigingsleven), maar ook uitwisselingsbijeenkomsten tussen gemeenten en OCMW's, tussen onderwijsspelers, enz. (zie governance); -->specifiek in 2016: een bijeenkomst voor het grote publiek.			gedeeltelijke bijdragen	Wat de jaarlijkse ontmoetingen tussen de actoren betreft, werden de volgende acties ondernomen: • regelmatige ontmoetingen tussen professionals in het kader van de activiteiten het Rabad sinds 2016 en recenter nog in het kader van de activiteiten van de Facilitator voor Stadslandbouw (sinds 2018); • verschillende uitwisselingsvergaderingen met de gemeenten en de OCMW's; • de ontmoeting met het grote publiek in 2016 vond plaats ter gelegenheid van het milieufestival met Good Food als centraal thema.					
5. ACTIELIJN 5: BEPERKING VAN VOEDSELVERSPILLING									
Actie 1: Voedselverspilling bij de bron terugdringen									
De bedoeling is de hoeveelheid verspild voedsel in het volledige gewest en voor elke doelgroep met 30% te verminderen (huishoudens, kantines, restaurants, spelers in de distributiesector).				De doelstelling is niet bereikt. Het startcijfer dat in 2016 naar voren werd geschoven was naar schatting 134.000 ton bioafval voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In 2020 bedraagt de inschatting 131.469 ton. Er is geen duidelijke daling, maar de situatie is ook niet verergerd.					
• Vermindering van de verspilling door huishoudens met 40%;				Op het niveau van de gezinnen zijn de cijfers die in deze fase worden gecommuniceerd door het Agentschap Net Brussel bemoedigend. Hoewel we de doelstelling die in 2016 werd vastgelegd nog niet halen, gaat het wel de juiste richting uit (-25% tussen de cijfers van 2016 en 2019). In 2016: 25,41 kg/pers/jaar. In 2017: 22,53					
• Vermindering van de voedselverspilling door collectieve overheidskeukens met 40%;				De voedselverspilling in kantines met label daalde met gemiddeld 29% (op basis van 11 kantines). Overheidskantines verspillen gemiddeld 26% van hun maaltijden (op 16 kantines). 13% van de overheidskantines geeft aan dat de vermindering van de verspilling boven 40% ligt.					
• 50% van de supermarkten op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben acties ingevoerd om de voedselverspilling bij de bron aan te pakken;				Doelstelling niet gemeten.					
• 100% van de overheidskantines hebben minstens één actie ingevoerd om voedselverspilling tegen te gaan;	100% van de openbare en 50% van de private kantines hebben minstens één actie opgezet om voedselverspilling tegen te gaan	uitbreiding van de scope: niet langer louter een doelstelling voor de openbare kantines		65% van de overheidskantines verklaart minstens één actie te hebben ingevoerd om voedselverspilling tegen te gaan.					
• 100% van de overheidskantines die het beheer van hun kantine uitbesteden, hebben criteria ter vermindering van voedselverspilling opgenomen in hun lastenboeken voor de bereiding van gerechten.				60% van de kantines die uitbesteden, verklaart de criteria om verspilling te verminderen toe te passen.					
Voorschrift 78 : Praktische, concrete en relevante informatie ontwikkelen die aan de voedingspraktijk van de huishoudens is aangepast om voedselverspilling te vermijden. Deze informatie zal worden opgenomen in transversale hulpmiddelen (portaal, ...) en zal ook het voerwep zijn van thematische hulpmiddelen.			gedeeltelijke bijdragen	In het kader van de projectoproep Good Food 2018, specifiek rond verspilling, richtten verschillende projecten zich specifiek op de gezinnen (Food Waste Watchers). Een ander project rond de bewustmaking van gezinnen wordt gefinancierd in het kader van de					
Voorschrift 79 : Het tegengaan van voedselverspilling opnemen in de opleidingen 'duurzame voeding' die indirect voor de burgers bestemd zijn (opleidingen van verenigingen, schakelfiguren, toekomstige schakelfiguren, ...).			gerealiseerd (recurrent)	De bewustwording rond voedselverspilling maakt op transversale wijze deel uit van verschillende opleidingen voor schakelfiguren en is een steeds terugkerend thema. De focus op voedselverspilling was evenwel systematisch voorzien in de opleidingen voor de schakelfiguren: in de opdracht voor activiteiten voor kwetsbare groepen, in de opdracht voor de opleiding van schakelfiguren (duurzame voeding) en in het kader van de opdracht					
Voorschrift 80 : Vrijwillige burgers (meesters/ambassadeurs) opleiden in de strijd tegen voedselverspilling. Een specifiek proefproject lanceren met betrekking tot dit onderwerp en hierover communiceren in functie van de resultaten. Indien nodig deze meesters opnemen in het globale project "duurzame voeding/meesters".			gerealiseerd (niet recurrent)	Proefproject 'Frigomeesters': In 2017 kregen acht vrijwillige Frigomeesters een opleiding over de strijd tegen voedselverspilling en werden zo'n twintig activiteiten georganiseerd voor het grote publiek. Dit project werd uitgevoerd als proefproject. De lessen die werden getrokken uit het project Frigomeesters werden echter benut					
Voorschrift 81 : Voorlichten van de toekomstige generaties: het thema verspilling opnemen in schoolanimaties / -projecten / -leermiddelen (zie gedeelte scholen).			gerealiseerd (recurrent)						
Voorschrift 82 :In de partnerovereenkomst met COMEOS (vertegenwoordiger van de supermarktsector) de rapportering van de initiatieven ter beperking van voedselverspilling bij de bron opnemen zoals die door haar leden zijn gerealiseerd en het publiek op de hoogte stellen van de ingevoerde maatregelen (zie de actie inzake de voedseldistributie in de actielijn met betrekking tot de overgang van het aanbod).			gedeeltelijke bijdragen	In het kader van de engagementsverklaring van de handelsector, engageerden Comeos, UCM/APLSIA en UNIZO zich om de bestaande tools te promoten en hun leden te informeren over de verschillende mogelijkheden om hun onverkochte goederen aan voedselhulpinstaties te schenken (weggeefplatformen enz.) + visibiliteit bij het grote publiek via de pers.					
Voorschrift 83 : Een krachtig luik inzake de beperking van voedselverspilling opnemen in het programma "Good Food Kantines" (zie actielijn "De overgang van kantines en restaurants naar een duurzamer aanbod versnellen") – prioriteit voor overheidskantines, scholen en ziekenhuizen.			gerealiseerd (recurrent)	Tussen 2017 en 2020 werden 24 kantines begeleid (buiten het label) om hun voedselverspilling te verminderen. Bij het Kantine-label werd een verplicht criterium toegevoegd om de voedselverspilling te meten. Elk jaar wordt er een opleiding over dit thema georganiseerd.					
Voorschrift 84 : Het gebruik van het "Restorestje" onder consumenten en restaurants promoten om verspilling van maaltijdresten tegen te gaan.			gerealiseerd (recurrent)	De campagne Restorestje die in 2017 en 2018 werd gehouden, had als doel de doggybag te veralgemenen. 151 Brusselse restaurants namen deel aan het project. De Restorestjes zijn voortaan ook opgenomen in de Good Food-labels.					
Actie 2: Valoriseren van onverkochte voedingsmiddelen									

Het is de bedoeling de verzamelde hoeveelheden tussen de "schenkers" en de "ontvangers" te doen toenemen, zodat de onverkochte voedingsmiddelen/overschotten kunnen worden gedistribueerd en geconsumeerd. Vanuit het oogpunt van kringlooeconomie kunnen onverkochte voedingsmiddelen worden beschouwd als een grondstof en kunnen ze worden verwerkt om in een andere vorm te worden verkocht. Het doel van de maatregelen hieronder is bij te dragen aan de vermindering van de totale voedselverspilling met 30%.									
• 100% van de op het grondgebied van Brussel-Hoofdstad aanwezige supermarkten werken samen met minstens een vereniging die actief is in het domein van voedselhulp om de onverkochte voedingsmiddelen te recupereren.				De doelstelling is niet meetbaar omdat we geen gegevens per zaak hebben. Tussen 2015 en 2018 zien we een toename van 300% in de schenkingen, maar ze vertegenwoordigen slechts 14% van de totale hoeveelheid onverkochte goederen in de sector.					
• Toename van het volume per jaar verwerkte onverkochte voedingsmiddelen in Brussel met 25%.				We beschikken niet over de gegevens om deze doelstelling te beoordelen. We weten echter dat sinds 2016 91 ton onverkochte goederen hergebruikt via de ondersteunde projecten van Leefmilieu Brussel.					
Voorschrift 85 : Leefmilieu Brussel zal, in overleg met de sector, de supermarkten aanmoedigen hun onverkochte voedselwaren beschikbaar te stellen aan de actoren inzake voedselhulp en zal hiervoor specifieke bepalingen voorzien met name via de bijzondere voorwaarden van de milieuvergunning.			gerealiseerd (recurrent)	Sinds januari 2016 werd de verplichting tot voedselschenken opgenomen in 27 milieuvergunningen die werden afgeleverd door Leefmilieu Brussel. Het gaat om de supermarkten in rubriek 90 van de lijst met ingedeelde inrichtingen (winkel met een totale oppervlakte gelijk aan of groter dan 1.000 m²).					
Voorschrift 86 : Voorschrift 86: Een proefactie opzetten voor de recuperatie van voedseloverschotten van huishoudens en het in contact brengen van schenkers met ontvangers op lokaal niveau – uitbreiden in functie van de resultaten, in lijn met de bestaande platformen.			gedeeltelijke bijdragen	LB subsidieerde het project 'BE COOL' rond open koelkasten in het Brussels Gewest. Er werd een gids opgesteld en verspreid met een concrete handleiding voor de opstart van een open koelkast.					
Voorschrift 87 : In de partnerovereenkomst met COMEOS (de vertegenwoordiger van de supermarktsector) doelstellingen en rapportering van initiatieven opnemen met het oog op de beperking van de verspilling via schenkingen (kwantificatie van de volumes) en informatie van het publiek inzake de ingevoerde maatregelen (zie "actielijn aanbod").			gerealiseerd (recurrent)	In het kader van de engagementsverklaring van de handelssector, engageerden Comeos, UCM/APLSIA en UNIZO zich om de bestaande tools te promoten en hun leden te informeren over de verschillende mogelijkheden om hun onverkochte goederen aan voedselhulpinstanties te schenken (weggeefplatformen enz.).					
Voorschrift 88 : De zichtbaarheid versterken van de bestaande platformen die de schenkers en ontvangers van voedselgiften met elkaar in contact kunnen brengen.			gerealiseerd (recurrent)	De visibiliteit van de bestaande platformen kon worden verhoogd dankzij de steun van de Schenkingsbeurs.					
Voorschrift 89 : De lokale initiatieven voor de recuperatie steunen door cofinanciering van de logistiek die nodig is voor de ophaling en het met elkaar in contact brengen van de schenkers en ontvangers.	Ondersteunen van de ontwikkeling van een voorziening voor het gebruik van onverkochte producten, op gewestelijke schaal gestructureerd, verbinden van lokale actoren met elkaar	In deze herformulering wordt de nadruk gelegd op de structuur van een gewestelijk systeem en geen geheel van geïsoleerde acties	doorlopend	Projecten rond de recuperatie van onverkochte goederen werken erg verbindend in het Gewest. Die banden worden met name gecreëerd dankzij het project LOCO (Logistique Collaborative), dat sterk wordt ondersteund door LB. De bedoeling van LOCO is de oprichting van een overlegplatform tussen de voedselhulpactoren om de logistieke en menselijke middelen onderling te delen en optimale, centrale recuperatiecentra op te starten. Daarnaast zijn er ook andere					
Voorschrift 90 : De invoer van recuperatieprojecten voor onverkochte voedingsmiddelen stimuleren op de groothandelsmarkten (Mabru, Europees Centrum voor fruit en groenten, ...).			gerealiseerd (recurrent)	Ondersteuning van het project van het OCMW van de stad Brussel ('DREAM') dat dagelijks de onverkochte goederen ophaalt op de Brusselse vroegmarkt (4 ton/dag) en ze vervolgens uitdeelt in het Brusselse voedselhulpnetwerk (LOCO).					
Voorschrift 91 : De opzet van projecten voor de verwerking van onverkochte voedingsmiddelen steunen.			gedeeltelijke bijdragen	Via het gewestelijke initiatief BeCircular worden projecten ondersteund rond de verwerking van onverkochte goederen: Fruitopia, Fruit Collect, EnVie, Les Gastosophes, TRAVIE, No Waste, Re-work ... Naar schatting zou sinds 2016 91.200 kg aan onverkochte goederen zijn hergebruikt via de ondersteunde projecten.					
ACTIELIJN 6: NADENKEN OVER EN RUIMTE MAKEN VOOR DE VOEDINGSSYSTEMEN VAN MORGEN									
Actie 1: Ontwikkelen, opvolgen en valoriseren van onderzoeks- en innovatieprojecten									
Technische en sociale innovatie bevorderen, uitgaande van de behoeften ter plaatse. De onderzoeks- en actieonderzoekresultaten toepassen om aan kracht te winnen, en veelbelovende modellen herhalen		NIHIL							
Voorschrift 92 : De coördinatie tussen de experts inzake duurzame voeding verzorgen: - door gebruik te maken van een bestaande structuur: het ondersteunend centrum voor de projecten van Co-create (te valideren na de start van het project), dat experts inzake onderzoekskwesties binnen die projecten omvat; - door een groep experts te betrekken die door de GOB/landbouw zijn aangetrokken en die specifieke technische ondersteuning bieden voor Stadslandbouw; - door een groep experts te betrekken die zijn aangetrokken door Leefmilieu Brussel en die specifieke ondersteuning bieden inzake consumptiewijzen en gedragsverandering.		NIHIL		niet-ingewijden	De specifieke expertise op het vlak van gedragsverandering is nog niet als dusdanig ontwikkeld. Via de Co-Creatie-projecten wordt de expertise verder aangevuld. De thematische commissie 'vraag' van de adviesraad heeft daaraan bijgedragen. De begeleider/facilitator van de collectieve burgerprojecten speelt deze rol al voor zijn doelgroep. De vergaderingen van de WG vraag/gedrag hebben de kwestie besproken. De enquêtes hebben bijgedragen aan de kennis. Een structurele expertise moet nog ontwikkeld worden.				

<p>Voorschrift 93 : In de ontwikkelingshulpmiddelen voor innovatie die door het Gewest zijn ingevoerd, de aspecten opnemen rond een duurzaam voedingssysteem (productie, verwerking, distributie), met name in termen van innovatieve businessmodellen en sociale innovatie: -->via instrumenten voor de begeleiding en stimulering van innovatie ingezet in het kader van het GPCE; -->via projectoproepen van Innoviris.</p>	NIHIL	NIHIL	gerealiseerd (recurrent)	<p>Het Gewest heeft tools voor actie-onderzoek ter beschikking gesteld voor de ontwikkeling van de innovatie. Daarin werden ook thema's rond duurzame voedingssystemen opgenomen. In 2015 lanceerde Innoviris zijn nieuwe actie 'Co-Create', gewijd aan het thema duurzame voedingssystemen. Op basis van deze eerste ervaring heeft Innoviris in 2016 besloten om deze actie opnieuw te lanceren en ze uit te breiden naar 'stedelijke veerkrachtigheid' en maatschappelijke innovatie. Elk jaar zal een nieuwe projectoproep worden gelanceerd. Alle geselecteerde participatieve Co-Create-acties worden gefinancierd voor 3 jaar. Tussen 2016 en 2020 waren er tien projecten rond voeding.</p> <p>In het kader van het Gewestelijk Programma voor Circulaire Economie (GPCE) heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering de projectoproep 'BeCircular' gelanceerd om economische activiteiten te ondersteunen ter bevordering van het milieu en de tewerkstelling, in een optiek van circulaire economie. Het voedingsthema werd in deze jaarlijkse projectoproep opgenomen om innovatieve projecten die <u>bijdragen tot de overgang van het Brusselse voedingssysteem</u> te LB en BEW volgden de uitvoering van de Co-Create-projecten op en namen deel aan de uitwerking van de voorstellen die uit de projecten kwamen. De projectdragers van de Co-Create-voedingsprojecten werden betrokken bij het opbouwproces van de evaluatie van midden 2018. De lessen (op het vlak van productie en toegankelijkheid bijvoorbeeld) werden opgenomen in de aanbevelingen.</p>					
<p>Voorschrift 94 : Zorgen voor de samenhang en de integratie binnen de strategie van de vorderingen van de projecten die in het kader van de projectoproep Co-create van Innoviris (2016 – 2018) zijn gelanceerd.</p>	NIHIL	NIHIL	gerealiseerd (niet recurrent)						
<p>Voorschrift 95 : Innovatie stimuleren (sociaal en technisch) via de voortzetting door Leefmilieu Brussel, in samenhang met elders gelanceerde oproepen, van de tweejaarlijkse projectoproepen "voeding". Innovatie stimuleren en steunen via experimenten en gezamenlijke in plaats van competitieve benaderingen. Binnen elk project een evaluatie- en aanbevelingsfase voorzien om de identificatie mogelijk te maken van initiatieven die een meerwaarde hebben opgeleverd voor het Gewest en die dus algemeen toegepast mogen worden.</p>	NIHIL	NIHIL	gerealiseerd (recurrent)	<p>Elk jaar worden er projectoproepen gelanceerd voor gemeenten en OCMW's, voor verenigingen (behalve in 2020), voor commerciële projecten en voor burgercollectieven; ze maken het mogelijk om zowel onderzoeks- en innovatieprojecten als replicatieprojecten te ondersteunen. Voorbeelden van innovatieprojecten zijn de aquaponics-projecten (met name individuele structuren) of de hopteelt in de stad. We hebben ook sociale innovatieprojecten (participatieve banketten, 'Cuisines de quartiers').</p>					
<p>Voorschrift 96 : Technisch-economische open-sourcestudies financieren inzake de thema's die in het kader van het GPCE of de Adviesraad duurzame voeding zijn aangeduid.</p>	NIHIL	NIHIL	niet-ingewijden	/					
<p>Voorschrift 97 : De geïdentificeerde innovaties / alternatieven / wegen naar veerkracht bekendmaken die wijde verspreiding verdienen (met steun van communicatie- en netwerkacties onder de spelers).</p>	NIHIL	NIHIL	gedeeltelijke bijdragen	<p>De portaalsite www.goodfood.brussels is de voornaamste tool voor de kapitalisatie van de strategie. Men kan er de spelers, projecten, hulpmiddelen mee in de kijker zetten (zie actielijn 4). De kapitalisatie gebeurt ook op het niveau van de facilitatoren (die als opdracht onder meer de verspreiding van de expertise hebben) of tijdens ontmoetingen om ideeën uit te wisselen (bv. bij de lancering van projectoproepen). Tot slot maken de regelmatige uitwisselingen binnen de netwerken de verspreiding mee mogelijk.</p>					
<p>Voorschrift 98 : In de bestaande projecten steun voorzien voor de herhaling van projecten die effectief en relevant zijn gebleken (Lokale Agenda's 21, Duurzame wijken). Dit impliceert evaluatie, kapitalisatie en afstemming op de lokale realiteit.</p>	NIHIL	NIHIL	gerealiseerd (recurrent)	<p>Tussen 2016 en 2020 waren er jaarlijks projectoproepen voor verschillende doelgroepen. Elk jaar werden de geselecteerde projecttypes herzien op basis van de lessen die uit de voorgaande jaren werden getrokken, met inbegrip van de herhaling van doeltreffende en relevante projecten, maar ook op basis van de uit te</p>					
<p>Voorschrift 99 : De basisberoepsopleidingen rond duurzame voeding voor werkzoekenden (of mensen die op zoek zijn naar ander werk) voortzetten, evenals de opleidingen die de toekomstige deelnemers in staat stellen hun eigen werk te creëren rond duurzame voeding (in aangeduide of nog uit te vinden nichesectoren).</p>	NIHIL	NIHIL	gerealiseerd (recurrent)	<p>De basisberoepsopleidingen rond voeding werden opgestart in 2014 en worden voortgezet: tussen 2015 en 2020 werden 8 opleidingscycli gegeven (de laatste loopt in het najaar van 2020). Meer dan 130 mensen werden opgeleid. Na een evaluatie van alle mensen die in 2020 zijn opgeleid (107 antwoorden): op het geheel van de cycli is 85% weer aan het werk (79 van de 93 deelnemers zonder job konden weer aan de slag). Er gingen 61 deelnemers aan de slag in de sector van de duurzame voeding. Er zouden 54,5 nieuwe jobs zijn gecreëerd door de opgeleide deelnemers.</p>					
ACTIELIJN 7: GOVERNANCE INZAKE DE TOEPASSING VAN DE STRATEGIE									
Actie 1: De sturing, opvolging en evaluatie van de strategie verzorgen									
Zorgen voor coördinatie tussen de spelers en de acties inzake de toepassing van de strategie.	NIHIL	NIHIL							
<p>Voorschrift 100 : Leefmilieu Brussel, de GOB en het/de bevoegde kabinet/kabinetten stellen een coördinatiecomité op dat voor de algemene coördinatie en het dagelijkse beheer van de strategie zorgt. Innoviris zal eveneens deel uitmaken van dit coördinatiecomité (link projecten Co-Create).</p>	NIHIL	NIHIL	doorlopend	<p>In 2016 werd er een stuurcomité opgericht door LB, BEW en het kabinet. De vorm van dat comité veranderde een beetje maar de coördinatie tussen de actoren bleef bestaan.</p>					
<p>Voorschrift 101 : Leefmilieu Brussel en de GOB sturen elk de aspecten aan die onder hun missie vallen. Voor voorschriften met gemengde bevoegdheid zal dit worden gespecificeerd op het niveau van het stuurcomité.</p>	NIHIL	NIHIL	doorlopend	<p>Sinds 2016 is er een tabel opgesteld voor de verdeling van de uitvoering van de voorschriften. Naast de gesprekken in het stuurcomité werden de opdrachten opnieuw verdeeld tussen LB en BEW (en binnen BEW) in 2019, naar aanleiding van de nieuwe legislatuur en de beleidsverklaring. Er bestaat al een doorlopende</p>					
<p>Voorschrift 102 : Een stand van zaken opstellen om de uitgangssituatie inzake duurzame voeding te bepalen in lijn met de doelstellingen / om de ontwikkeling van de doelstellingen te kunnen</p>	NIHIL	NIHIL	gerealiseerd (niet recurrent)	<p>Toen de strategie in 2016 werd gelanceerd, was de uitgangssituatie nog niet gekend voor alle onderwerpen. Er werden studies uitgevoerd in 2016 en 2020 over de uitgangssituatie en de opvolging ervan:</p>					
<p>Voorschrift 103 : De evaluatie van de strategie verzorgen. Deze evaluatie zal betrekking hebben op de kwalitatieve evaluatie van het proces en de evaluatie van de becijferde doelstellingen.</p>	NIHIL	NIHIL	gerealiseerd (recurrent)	<p>LB en BEW verzorgden 2 evaluaties: de tussentijdse evaluatie in 2018 (ging begin 2019 naar de regering, met een lichte herziening van de strategie en de doelstellingen) en de eindevaluatie in 2020 (die in februari 2021 naar de regering zou moeten). Beide evaluaties waren participatief; ze gingen over de realisaties en de resultaten en</p>					

<p>Voorschrift 104 : Met het oog op uitwisseling met de spelers ter plaatse een "Adviesraad duurzame voeding & landbouw" oprichten die zal worden aangestuurd door Leefmilieu Brussel en de GOB.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samenstelling: vertegenwoordigers uit de volledige waardeketen (productie □ afval), met inbegrip van federaties, overheden en netwerken binnen de voedingssector. • Missie als instantie voor de uitwisseling van informatie, de uitwerking van voorstellen, het geven van adviezen. Dat omvat met name het volgende: een jaarlijkse stand van zaken opmaken inzake de vorderingen van de toepassing van de strategie, met inbegrip van een overzicht van de feedback inzake het werk van de experts, een bespreking van de oriëntatie, enz.; advies verstrekken inzake een eventuele aanpassing van de strategie op basis van de evaluatie (om de 2,5 jaar). 	<p>Invoeren van een "Adviesraad inzake duurzame voeding en landbouw", gestuurd door LB en de GOD. Samenstelling: bestaande uit vertegenwoordigers van de volledige waardeketen (van productie tot afval), met inbegrip van de federaties, administraties en netwerken die actief zijn in de voeding (lijst)</p> <p>Opdracht: orgaan voor informatie-uitwisseling, uitwerken van voorstellen, adviezen. In het bijzonder: een jaarlijkse balans opmaken van de voortgang van de uitvoering van de strategie, met inbegrip van een balans van de feedback van de experts, de richting bespreken, het WP-project van het volgende jaar en de budgetten/prioriteiten bespreken, operationaliseringsmodaliteiten bespreken, evaluatiemethodes, ...; een advies geven voor de eventuele aanpassing van de strategie op basis van de evaluatie om de 2,5 jaar. De samenstelling zal ook uitgebreid worden (gezondheid, verspilling, intergewestelijk, ...)</p> <p>Deze adviesraad gaat ook meewerken aan een nieuwe formule voor de participatieraad van Good Food,</p>	<p>De verwachtingen van de actoren inzake nieuw bestuur zijn aanzienlijk. Bepaalde punten van de raad moeten rechtstreeks verbeterd worden (zoals de samenstelling), maar er moet ook werk gemaakt worden van de voorbereiding van een aanpassing voor de volgende strategie:</p> <p>De adviesraden en thematische commissies die eruit voortvloeien beantwoorden aan de wens om het werk dat bij de uitwerking van de strategie werd opgestart, voort te zetten, maar vragen veel engagement van iedereen en hun werking is vraag van verschillende leden van de gewestelijke adviesraad</p>	<p>gerealiseerd (recurrent)</p>	<p>In 2016 werd een adviesraad opgericht: deze structuur heeft een adviserende rol, ze bestaat uit 28 leden en is gekoppeld aan 3 thematische commissies (productie, aanbod en vraag).</p> <p>Naar aanleiding van de tussentijdse evaluatie evolueerde deze raad naar een participatieve raad, die gekoppeld is aan werkgroepen die voor iedereen openstaan. Ze werden pas eind 2019 opgericht. De raad heeft deze opdrachten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Advies geven aan de minister(s) en de regering, om de ideeën/voorstellen te ondersteunen en gebreken/problemen te onderstrepen over de evaluatie en de herziening van de strategie ... • De invoering van de strategie operationeel maken, onder andere wat betreft draagvlak en partnership. • De uitwisseling van informatie tussen de administraties en de actoren mogelijk maken, alsook tussen de actoren onderling. <p>De raad is 'representatief' maar beperkt tot maximaal 18 leden. Er werden verschillende werkgroepen die openstaan voor anderen gelanceerd. De werkzaamheden in 2020 zijn voornamelijk gericht op de evaluatie van de strategie en de opstart van de denk oefeningen</p>						
	<p>Testen van de raden voor een lokaal voedingsbeleid</p>									
<p>Actie 2: Zorgen voor samenwerking en samenhang tussen verschillende organen die betrokken zijn bij de uitvoering van de strategie</p>										
<p>Zorgen voor synergie en samenwerking tussen de spelers en tussen de beleidslijnen.</p>	<p>NIHIL</p>	<p>NIHIL</p>								
<p>Voorschrift 105 : Een gewestelijk netwerk in Brussel steunen om de spelers in de waardeketen in synergie samen te brengen (productie > consumptie) en om ten minste een band te creëren tussen de producenten onderling en tussen de producenten en de verwerkers/verdelers.</p>	<p>NIHIL</p>	<p>NIHIL</p>	<p>gerealiseerd (niet recurrent)</p>	<p>Het Rabad wordt voor deze opdracht ondersteund. Het Rabad (Réseau des Acteurs Bruxellois pour l'Alimentation Durable of Netwerk van Brusselse Actoren voor Duurzame Voeding) heeft tot doel duurzame voeding te promoten bij professionals van de sector in het Brussels Gewest (verenigingen, ngo's, handelszaken, producenten ...). Het verspreidt informatie over de verschillende aspecten van duurzame voeding in het netwerk en wil zijn leden helpen deze aspecten in hun werk te integreren. Het netwerk telt vandaag 80 leden.</p> <p>Het netwerk organiseert voor zijn leden activiteiten om duurzame voeding te promoten bij de verschillende doelgroepen en ontwikkelde een platform voor uitwisseling en samenwerking dat ze kunnen gebruiken om gemeenschappelijke projecten uit te werken.</p> <p>In 2020 ondersteunde de strategie ook de AIA-beweging (Agoecology in action) en kwam ze met het idee voor een federatie van LB en Brulocalis sturen het netwerk van duurzame lokale overheden aan via ontmoetingen om ervaringen uit te wisselen, bezoeken om projecten te ontdekken en thematische werkgroepen. De informatie en de goede praktijken worden regelmatig gedeeld tussen de medewerkers van de verschillende gemeenten (bestekken, contacten van dienstverleners, tips en tricks). Brulocalis vertegenwoordigt de Brusselse lokale overheden op de vergaderingen van de participatieve raad van Good Food. Een miniverslag van de besprekingen wordt sinds 2020 in het tijdschrift Nieuwsbrief gepubliceerd.</p> <p>Bubble is een tweetalige gemeenschap van eco-inspirerende leraren die de Brusselse scholen de kans biedt om bij elkaar inspiratie op te doen en hun eigen aanpak te valoriseren. In september 2020 telde Bubble 1.203 leden (1.048 Franstalige en 155 Nederlandstalige leden).</p> <p>Verder werd de uitwisseling tussen opleiders opgestart in 2019 in het kader van het project CLEF, maar ze moet nog worden voortgezet in 2020/2021. De jaarlijkse uitwisseling met de schakelfiguren werd niet georganiseerd.</p>						
<p>Voorschrift 106 : Om duidelijkere synergieën te creëren tussen spelers / actietypes waarvoor ofwel een netwerk bestaat, ofwel een netwerk specifiek nodig is om een meer technische vorm van uitwisseling mogelijk te maken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zorgen voor uitwisseling met de gemeenten en OCMW's via het partnerschap tussen Leefmilieu Brussel en de Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (VSGB); - zorgen voor regelmatige uitwisseling met de educatieve spelers (scholen, onderwijsverenigingen, organiserende overheden, ...) via het Bubble-netwerk; - zorgen voor regelmatige uitwisseling met schakelfiguren ter plaatse (burgers en verenigingen) via jaarlijkse bijeenkomsten; - zorgen voor uitwisseling en samenhang tussen alle opleidingen en de trainers die bij de strategie betrokken zijn (voor de verschillende doelgroepen en de verschillende thema's). 	<p>NIHIL</p>	<p>NIHIL</p>	<p>gedeeltelijke bijdragen</p>							
<p>Voorschrift 107 : Zorgen voor een versterkte samenwerking tussen de gewestelijke overheidsorganen via de animatie van een gewestelijk platform "voeding en landbouw" waarin de gewestelijke instanties zijn opgenomen (besturen, vzw's onder beheerscontract). De rol bestaat erin de samenwerking en de synergieën te versterken voorafgaand aan de toepassing van het beleid van de verschillende besturen in verband met voeding.</p>	<p>Om een sterke samenwerking met de gewestelijke overheidsinstellingen te verzekeren wordt de volgende voorziening ingevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> o bepalen van de betreffende bevoegdheden tegenover specifieke noden, afkomstig uit de tussentijdse balans van de strategie (stedenbouw, huisvesting, sociaal, ...) o een Gf-referentiepersoon aanduiden in elk aldus bepaald bestuur. Deze referentiepersoon zal met name deelnemen aan de adviesraad o cofinanciering van projecten aanmoedigen via bijvoorbeeld gezamenlijk uitgeschreven transversale projectoproepen o desgevallend specifieke samenwerkingsovereenkomsten sluiten. <p>Dergelijk akkoord wordt in deze fase bij voorkeur overwogen</p>	<p>Het gebrek aan transversaliteit van de strategie is momenteel een van de zwakke punten. Het gewestelijk platform is niet operationeel genoeg om te beantwoorden aan de behoeften inzake transversaliteit</p>	<p>niet-ingewijden</p>	<p>/</p>						

<p>Voorschrift 108 : Zorgen voor een supra-regionale coördinatie tussen de Gewesten en Gemeenschappen en met de Federale regering inzake het beleid voor landbouwproductie, gezondheid, sociale bijstand, onderwijs, ... Daarbij wordt waar mogelijk uitgegaan van de bestaande structuren. Enkele voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de landbouw: opzetten van een intergewestelijke werkgroep die het mogelijk maakt samen te werken met de spelers ter plaatse en met de overheden inzake projecten voor landbouwproductie in de Brusselse periferie; • Voor het onderwijs: via het pedagogisch werk van de "Rondetafelgesprekken", het Samenwerkingsakkoord met de Federatie Wallonië-Brussel en via coördinatie en uitwisseling met het programma dat door de Vlaamse Gemeenschap en de VGC is ontwikkeld; • Voor ruimtelijke ordening; 	<p>Zorgen voor supranationale coördinatie tussen Gewesten, Gemeenschappen, met de federale overheid, en op Europees niveau, in het bijzonder voor het beleid inzake landbouwproductie, volksgezondheid, sociale bijstand, onderwijs, ... door telkens wanneer mogelijk te vertrekken van de bestaande structuren, bijvoorbeeld:</p> <p>--> landbouw: opzetten van een intergewestelijke werkgroep die het mogelijk zal maken om tegelijk met de actoren op het terrein en de overheden samen te werken aan projecten rond landbouwproductie in de Brusselse rand.</p> <p>--> onderwijs: via het pedagogisch werk van Assises, de Samenwerkingsovereenkomst met de Fédération Wallonie Bruxelles en de coördinatie en uitwisselingen met het programma dat door de Vlaamse Gemeenschap en de VGC is ontwikkeld</p> <p>--> ruimtelijke ordening;</p> <p>In het bijzonder volgende punten zullen onderzocht worden: scheppen van een passend wettelijk kader, dat zowel de</p>	<p>Vraag van de adviesraad</p> <p>Uit het onderzoek van SPINCOOP en ULTRA TREE blijkt dat alle groentelers op een bepaald moment een beroep doen op vrijwillige of laagbetaalde werkrachten voor de ontwikkeling van hun model. Deze arbeidskrachten spelen onvermijdelijk een rol in de economische prestaties van de geobserveerde groenteteeltmodellen.</p> <p>Het inschakelen van deze volledig vrijwillige of laagbetaalde arbeidskrachten blijkt een bron van onzekerheid voor iedereen. Ondanks de</p>	<p>gedeelte bijdragen</p>	<p>Op intergewestelijk niveau zijn de samenwerkingen vooral essentieel op het vlak van productie en vervoer van lokale producties naar de Brusselse markt. De voorbije jaren waren er een aantal samenwerkingsverbanden en deelnames aan intergewestelijke en gewestelijke projecten met een impact voor de andere gewesten. Enkele voorbeelden: Deelname van BEW aan twee permanente werkgroepen tussen de 3 gewestelijke administraties en de 4 gewestelijke en federale administraties, deelname aan het project Brussel Lust, een initiatief van 'Steunpunt Korte Keten' en subsidiëring van de projecten 'BruFERMe' en 'Linked.farm'. BEW onderhandelt met de andere gewesten en de federale overheid over de intergewestelijke en interfederale akkoorden inzake landbouw en visserij om de verschillende beleidslijnen te coördineren. BEW neemt deel aan het intergewestelijke overleg in het kader van de Interministeriële Conferentie voor het Landbouwbeleid op Belgisch niveau en aan de verschillende ad-hocwerkgroepen. Twee permanente werkgroepen met respectievelijk de 3 gewestelijke administraties en de 4 gewestelijke en federale administraties komen</p>					
<p>Voorschrift 109 : Om op de hoogte te blijven van de innovaties in andere steden en erkenning voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot stand te brengen als actieve speler of zelfs pionier inzake duurzame voeding, zorgen voor uitwisseling met andere steden of Gewesten en voor deelname aan internationale projecten inzake voeding en stadslandbouw (bijvoorbeeld de ondertekening van het Pact van Milaan, de deelname aan het 10YFP-programma "Sustainable Food Systems Programme", het Europese project WRAP, ...).</p>			<p>gedeelte bijdragen</p>	<p>Op Europees niveau nam LB deel aan een Europees project rond voedselverspilling (Trifocal) en was het kandidaat (zonder succes) voor 2 andere niet-geselecteerde projecten (Horizon 2020 over stadslandbouw en Feed The City over de aanpak per wijk).</p> <p>LB en BEW nemen bovendien regelmatig deel aan colloquia/evenementen/ontmoetingen ... om de strategie voor te stellen of ervaringen uit te wisselen over bepaalde aspecten, zowel in het Brussels Gewest en in België als in andere landen (Frankrijk, Canada ...).</p>					
<p>Voorschrift 110 : Zorgen voor de verspreiding van informatie tussen het stuurcomité, de adviesraad en de andere voornaamste organen/spelers die in de strategie zijn voorzien, volgens onderstaand schema</p>	<p>Er zal vanaf 2019 een jaarlijkse informatievergadering plaatsvinden tussen de organen die de strategie coördineren, de leden van de adviesraad en de andere belangrijke instellingen die in de strategie voorzien zijn</p>	<p>toelichting om de operationalisering te vergemakkelijken</p>	<p>niet-ingewijden</p>	<p>/</p>					
	<p>Voor een betere structuur en transversaliteit van de strategie en naar het voorbeeld van wat er gerealiseerd is met de distributiesector: samenwerkingsovereenkomsten of andere soorten samenwerking met bepaalde activiteitensectoren promoten.</p> <p>In deze fase wordt een dergelijke overeenkomst overwogen met de voedselverwerkingssector</p> <p>Om te zorgen voor meer transversaliteit in het actieveld zelf van de strategie, wordt het volgende voorzien:</p> <ul style="list-style-type: none"> o De gezondheidsoverwegingen worden vanaf nu en op prioritaire wijze geleidelijk aan geïntegreerd in de acties en criteria van Good Food, zoals de criteria voor het label voor kantines en restaurants; o De overwegingen in verband met dierenwelzijn zullen ook geïntegreerd worden. 	<p>De strategie voorzorg in slechts één samenwerkingsovereenkomst, andere sectoren zijn ook relevant</p> <p>Verbreden van de scope van de strategie om te beantwoorden aan de vragen van heel veel actoren op het terrein</p>	<p>niet-ingewijden</p>	<p>/</p> <p>In het strategische plan ter promotie van de gezondheid 2018/2022 van de Brusselse Franstalige regering is in punt 3/prioriteit 1/thematische doelstelling 1 voorzien om "mee te werken aan de Good Food-strategie" om er de dimensie 'gezondheids promotie' aan toe te voegen en synergieën te ontwikkelen tussen leefmilieu en gezondheid. Op het vlak van samenwerking is er niets concreets gebeurd. Op bicommunautair niveau waren er verschillende gezamenlijke financieringen tussen Leefmilieu Brussel en de GGC (met name de projectoproep voor sociale kruideniers). Pas na de aanstelling van de nieuwe regering in 2020 was er ruimte voor grotere ambities en werd Good Food opgenomen in de voorbereiding van het geïntegreerd plan rond gezondheid en sociale</p>					